

IŠ LIETUVOS
(žinios gautos per Lisaboną)

VYKDO GRIEŽTĄ TVARKĄ

Vokiečių komisaro okupuotiems "Rytų kraštams" vietininkas A. Meyer Kauno Vokiečių laikraštyje praneša kad Vokiečiai okupuotose kraštuose sudarę "vadovybės ir administracijos aparatą", kuris praeityje "neturi pavyzdžio". Nepaisant sunkumų ir pasipriešinimo jų planai be atodairos busia toliau vykdomi.

Kaune paskirtas naujas Vokiečių "darbo įstaigos" viršininkas. Jis, perimdamas savo pareigas, pareiškė kad vyriausias jo uždavinys busias "žmonėms vadovauti" ir telkti gyventojus darbui.

Kaip žinoma, Vokiečių "darbo įstaigos" verčia Lietuvos gyventojus vykdyti darbus Vokietijon ir kitur.

Išleista ir įsakymas kuriuo nustatoma kiek darbo įstaigos gali naudoti atskiras ukis. Vokišku kruopštumu apskaičiuota visi ukiai dydžiai pagal apskritis ir kiekvienam ukui nustatyta net iki pusės žmogaus tikslumo, kiek darbininkų gali būti ukyje laikoma. Paveizdan, ukiai tarp 5 ir 7 hektarų gali turėti pusantro darbininko. Vokiška "darbo įstaiga" gali darbininkų perteklių panaudoti kitokiame darbe.

LIETUVOJE, visi įstaigų tarnautojai ir pramonės įmonių darbininkai Vokiečių komisaro įsakymu turi privalomai vykdyti miškų kirtimo darbus. Kiekvienas žmogus turi pagaminti 35 kv. metrų malkų. Įrankius turi turėti savo.

LAIKRAŠČIAI skelbia kad žuvę esą šie lietuviai policininkai: Simas Davidavičius, Ignas Strikauskas, Juozas Legatavičius, Juozas Venstukonis, Juozas Reinys, Barkonis, Vytautas Kučys, Antanas Čepukaitis, Bronius Valiulis, Antanas Liaugaudas, Petras Krapiakas.

PANEVŽYJE kalbėjus Vokiečių komisariato atstovas ypač ragino Lietuvių tautą žiūrėti prielankiai į "naujosios Europos" santvarką, kurią naziai įvykdysią.

LIETUVOS gyventojų vokiečiams siekiami, Vokiečiai pakartotinai surengė Kulautuvoje Vokiečių kalbos ir stenografijos kursus lietuvaitėms. Jos ten turi gyventi kartu su Vokiečiais.

VOKIETIS Muesse, miškų skyriaus vedėjas Lietuvoje, atvirai rašo kad šalia kuro, Lietuvos miškų medžiagai esą naudojami Vokietijos karo reikalingi medagai gaminti. Be to, miškas esą išvežamas Vokietijon celiuliozinei vilnai gaminti ir kasyklų reikalingas.

KAUNO Lietuvių dienraštis "Į Laisvę" nuo šių metų pradžios jau nebeišeina. Jo vietoje pradėta leisti dienraštis pavadinamas "Ateitis".

"Į Laisvę" pirmas numeris pasirodė 1941 metų Birželio 24 d., kai Kaune pavyko sukilimas prieš raudonąją okupaciją. Laikraštyje buvo pranešta kad susidarė Laikinoji Vyriausybė ir kad paskelbtas Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas. Laikraščio redaktorius buvo ats. Kapt. poetas J. Žengė-Žlabys.

The Ohio War History Commission
Ohio State Museum
Columbus Ohio

Only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 35

CLEVELAND, OHIO RUGP-AUGUST 27, 1943

KAINA 5c.

(28-ti metai :: 28th Year)

Pataria Priešams Besalyginiai Pasiduoti Dabar

KONFERENCIJA BAIGĖSI SUTARIMU ATKAKLIAI TRIUŠKINTI PRIEŠUS

IŠ OTTAWOS

Ottawa, Kanada, Rugp. 25. — Prezidentas Roosevelt atvyko čia pasakyti viešą kalbą, užbaigęs slap-tas tarybas su Churchill'u Quebec. Savo kalboje Kanados sostinėje, prezidentas pasakė tik tiek, jeigu Hitleris ir jo generolai būtų dalyvavę Quebeco karo konferencijoje jie būtų daisiprotėję jog pasidavimas dabar išeitų jiems į naudą labiau, negu vėliau.

Roosevelt kvietė priešus padėti ginklus dabar ir imtis taikos. Trumpu laiku, sakė jis, mes pranešime savo slapto konferencijos nutarimus Vokietijai, Italijai ir Japonijai. Tą pranešimą jiems padarysime ta kalba kurią jų susuktas protas gali geriausia suprasti.

Taip tai Prez. Roosevelt pagrasino priešams ir kartu persergėjo kad dabartinio metu besalyginai pasiduoti jiems išeis naudningiau, negu laukti iki bus sutriuškinti ir priversti pakelti rankas į viršų.

Prez. Roosevelt pažadėjo duoti maisto ašies šalių gyventojams, kad jie nebijotų pasiduoti ir baigti karą.

Roosevelto kalboje buvo atviras grasinimas ašies vadams ir parodymas pasiryžimo baigti karą greičiausiu galimu būdu.

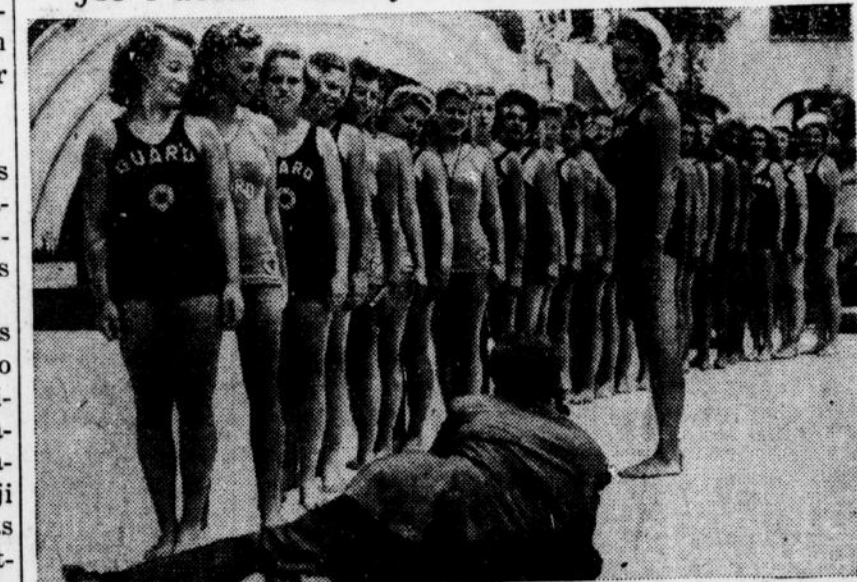
Šis Rooseveltto atsilankymas Ottawoj yra pirmutinis Suv. Valstijų prezidento vizitas Kanados sostinėje.

Amerikos išdirbystės darbininkų laikui ruošiasi — šešios firmos iš kiekvienų 10 rimtai tam ruošiasi.

SICILIJO užkariavime apie 7400 Amerikos kareivių užmušta, sužeista arba paimta nelaisvėn. Sala užimta į 38 dienas.

Britai turėjo 11,835 užmuštais ir sužeistas, Kanadiečiai 2388.

Jos Puošia Paežerį ir Gelbsti Skęstančius

Visa armija gražuolių plaukikių Chicagos paežeryje, kurios pasitarnauja sargybinėmis nuo prigrėimo besimaudantių. Bu-tų smagu skęsti vienos kurios glėbyje, ar ne?...

IŠ QUEBEK'O

Aukštieji alijantų vadai, Roosevelt ir Churchill, užbaigė savo slaptus nutarimus atkakliam karo vedimui prieš ašies įjėgas.

Kokie tie planai niekas nežino, bet jie nustato neliaujamą atakavimą ašies šalių Europoje ir Azijoje, iki jos bus priverstos besalyginiai pasiduoti.

Lordas Louis Mountbatten, Britų karaliaus pus-brolis ir pasižymėjęs Ang-lų komandos vadas, paskirtas vyriausiu alijantų karo įėgų komandierium pietrytinėje Azijoje. Britai ryžtasi atsikariauti iš Japonų tą ką jie karo pradžioje užgrobė.

Rooseveltas ir Churchill baigė savo konferenciją su pasitikėjimu kad Stalinas nedrįs daryti paskiros taikos su Hitleriu.

Jiedu užgyrė planą Europos atkariantų šalių valdymui. Tikisi kada nors laikyti konferenciją kurioje dalyvaus ir Rusijos atstovai.

RUSAI ATSIĖMĖ KHARKOVĄ

Liepos 23, Sovietų armija galutinai išmušė Vokiečius ir atsiėmė Kharkovą. Tai yra trečias didžiausias Rusijos miestas.

Iš Londono praneša jog Stalinas įieško būdų sudaryti vėl paskirą taiką su Hitleriu. Tai gal but yra jo grasinimas alijantams kad atidarytų antrą frontą ten kur Stalinas nurodo.

Iki Sausio 1 d. 1944 m. į Amerikos ginkluotą įjė-gas bus paimta dar apie 2 milijonai vyrų. Tuo būdu į tarnybą bus pašaukta ir apie 400,000 jaunų tėvų kurie vedė ir sulaukė kudiškių karo pradžioje. Pavienių vyrų galimų pašaukimui į tarnybą esama apie 1,427,000.

LITVINOV AME- RIKON NEGRYŠ

Sovietų vyriausybė pranešė kad būves Washing-tone ambasadorius Litvinov, kuris buvo sugrįžęs į Maskvą pasitarimams, atstatytas iš ambasadoriaus vietos. Jo vietininku paskirtas iki šiol būves ambasados patarėjas Gromyko, jaunas ir niekam nežinomas kaip diplomatas.

Šis Stalino pasielgimas turi dvi reikšmes: pabaudina to seno diplomato kad nepajėgė iškovoti Amerikoje antro fronto Rusijai išgelbėti nuo Vokiečių, ir parodymas Amerikai kad neklausymas Stalino sukėlė jo "rustybę".

Litvinovo staigus pašalinimas iš vietos reiškia kokią naują pamainą Krem-liaus politikoje. Seniau, kai Litvinovas buvo užsienių reikalų komisaru, Stalinas jį pašalino iš tų pareigų ir paskyręs Molotovą, susitakė su Hitleriu. Matyt Hitleris nenorėjo su Žydu užsienių reikalų komisaru turėti reikalų tai Litvinovas buvo pastumtas į šalį.

Naziams užpuolus Rusiją, Stalinas pasiuntė Litvinovą į Washingtoną dirbti už antrą frontą.

S. V. sekretoriaus padėjėjas Sumner Welles staiga išvyko iš Washingtono ir nežinoma keliu, kaip jį pašalino kad Litvinovas atsauktas. Jis gal išvyko į Maskvą išlyginti nesupratimus del bolševikių nekantrybės nesulaukiant antro fronto.

Iš Londono atšauktas ir tenaitinis Sovietų ambasadorius Maysky.

Valdžia pasiryžus leisti degtinės varykloms trumpam laikui pagaminti kiekį degtinės kuri galėtų būti paruošiama naudojimui ateityje. Nuo 1942 metų spalio mėnesio visas legalios degtinės dirbimas sulaukyta.

Lėktuvams atakavus Es-seną, Liepos 25, praneša buvę suardyta apie 110 didžiųjų Kruppo fabrikų kuriuose gaminama Vokietijai karo ginklai.

Atlantic City, N. J., trylika viešbučių ir miesto auditorija paima valdžios žinion. Tos įstaigos bus panaudotos sužeistų kareivių sutalpinimui, kuomet jie bus parvežti iš užjūrio. Iš ten paskiau bus skirstoma į kitas šalies dalis.

Apie du milijonai Amerikos ginkluotų vyrų randasi jau įvairiuose frontuose užjūriuose. Iš jų apie 700,000 randasi Europoj, Artimuose Rytuose ir Viduržemio jūros srityse. Kiti visi išsiusti į Pacifiką prieš Japonus.

Churchill Atvyksta Quebeco Konferencijai

Britų premjeras Winston Churchill, parodoma atvykęs į Kanados miestą Quebec, prieš prasidėjamą konferenciją su S. V. Prezidentu Rooseveltu.

BERLINAS SMAR- KIAI NUKENTĖJO

Britų ir Amerikos lėktuvai atliko baisius bombardavimus Berlio — kokių dar nėra buvę. Padaroma milžiniški nuostoliai. Dešimtys tukstančių žmonių liko be pastogės.

Sako, valdžios įstaigos iškeliamos iš Berlio. Kai Vokiečiai pradėjo savo lėktuvais bombarduoti Angliją karo pradžioje, krašto apsaugos ministeris Goering išdidžiai skelbė — joks prieš lėktuvus nepasieks Berlio. Jis prastai nuspėjo.

Amerikiečiai ir Angliai tęsia bombardavimą Italijos ir Prancuzijos miestų.

PAKEISTA TVAR- KA VOKIETIJOJE

Vokietijos vidaus tvarka pavesta griežtai Gestapo globai. Hitleris paskyrė slapto Gestapo, policijos vadą Heinrich Himmler vi-daus reikalų ministru ir šalies administracijos vadu.

Padaryta ir kitos pakaitos nazių imperijos valdymo vybėje.

Kaip Vokiečiai paniekė Žydus ir Lenkus parodo šis palyginimas. Maisto patys Vokiečiai gauna po apie 2,700 kalorijų dieną; kitų okupuotų šalių gyventojai po 1,600 dienai; Lenkai po apie 800 dienai ir Lenkijos Žydai po 400.

ZUVO 18,000. Vienu pastary alijantų užpuolimų Vokietijos, kaip praneša, Elbe upės tunelyje prigėrė apie 18,000 žmonių, kurie buvo ten subėgę slėptis orlaivų užpuolimo metu. Išsprogdinta vienas galas to tunelio prie upės ir vanduo užsėmė visą tunelį.

AMERIKIEČIAI AT- GAVO KISKA

Japonai pabėgo iš Kiska salos, šiauriniame Pacifike, kurią buvo užgriebe pat karo pradžioje. Amerikos lakunai pastaromis dienomis pradėjo nematyti jokių Japonų žymių toje saloje. Jie bėgo matomai jausdami kad netrukus bus užpulti ir sunaikinti. Prieš kelias savaites Amerikiečiai atėmė iš Japonų kitą gretimą salą tenai, padarydami didelių nuostolių.

Kiska ir Attu salas užėmę Japonai tikėjo pasidarysi sau kelią užpuolimui šiaurės Amerikos. Dabar tas kelias liko atviras užpuolimams Japonijai.

SUOMIAI sakoma patiekę Rusijai šešių punktų taikos programą. Bolševikai tačiau vargu ji priims, nes jie nori užgrobti visą Suomiją.

Iš Šveicarijos praneša jog Mussolini būves persautas pilvą, ir jo sunėdas, Milano fašistinio laikraščio redaktorius, nušautas, taipgi sušaudytas fašistų radio komentatorius. Apie Mussolini pranešimas netikras.

Nužudė tėvą ir brolių Burlington, Ky. — Tula 16 metų mergaitė, Anna Kiger, nušovė savo tėvą ir 6 metų amžiaus broliuką. Ji laukia teismo.

Sovietų spauda vėl pakėlė reikalavimus kad Amerika ir Anglija atidarytų antrą frontą. Tą riksmą paleido prieš pat Roosevelt-Churchillo konferenciją.

KOPENHAGOJE, Danijos sostinėje, įsiveržė apie 50,000 nazių kareivių įvedimui mieste tvarkos, nes Danai pradėjo atkakliai okupantams priešintis riaušėmis ir streikais.

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

Šiuo Tarp Dirba Daugiausia

Liepos pradžioje šymet visokiuose darbuose už atlyginimą dirbo 63,500,000 vyrų ir moterų — apie 25 milijonai daugiau negu senai buvusiais depresijos metais, kuomet darbus turinčių skaičius buvo nupuoles iki apie 40,000,000.

Iš dirbančiųjų tačiau išrinks apie tris milijonus vyrų sekančių 12 mėnesių bėgyje į ginkluotą įjėgą. Dirbtuvėms darbininkų reikės dar daugiau.

1944 metais numatyta išstatyti 2,000 naujų prekinų laivų, kurie apims 20 milijonų tonų svorį. Symet tikima bus padirbdinta laivų 18,890,000 tonų.

Streikas. Stellarton, N. S., Kanada. — Šioje srityje sustreikavo 1200 angliakasių. Jie užprotestavo del trijų miestelio daktarų išėjimo praktikoms į rezervinę armijos stovyklą.

Pennsylvanijoje, i n d ustrijoje Liepos mėnesį dirbančiųjų skaičius buvo pasiekęs aukščiausio laipsnio — 1,500,000 darbininkų, ir jų savaitinės algos siekė apie 50 milijonų dolarių.

Šymet dirbo 20 nuosimčių daugiau negu pernai. 12 užmušta. Kearny, N. J. — Pereitą savaitę istikusiam sprogime Congoleum-Nairn dirbtuvėje galutinai užmuštų skaičius nustatyta 12 asmenų.

Valdžia praleido jau 25 bilijonus dolarių statymui dirbtuvių ir kitų įmonių reikalingų karo vykdymui. Dideliausias sumas valdžia idėjo į kariškių lėktuvų išdirbystes.

Liepos mėnesį Amerikoje pagaminta 7,373 karo lėktuvai — taigi priešai visi sudėjus į vieną nepasiekia tokio didelio naujų lėktuvų dirbimo skaičiaus. Amerika galiaus oro įjėgomis priešus sumuš.

Balandžio mėnesį šymet Suv. Valstijose už algas ir uždarbį dirbo apie 60 milijonų asmenų — daugiausia negu kada kitados.

Valdžia raginama rūpintis darbų planais dabar, nes karui pasibaigus liks be darbo bent 12 milijonų darbininkų armija po 6 mėnesių po karo pabaigos. Industrijos privalo dabar pasiruošti gamybai civiliniams gyventojams reikmenų, kitaip šalis įpuls į bedarbę.

Britų atstovas Hoare atsilankė pas Ispanijos valdovą Franco pasitarimams, kas atkreipė visų akis ką jiedu sutars.

PENNSYLVANIJOJE

TUKSTANČIAI DALYVAVO LIETUVIŲ DIENOJE

(Tęsinys iš pereinio nr.)

RUGPJUČIO 15 — LIETUVIŲ DIENA

MAHANAY CITY, Pa. —

Ponas Prezidentas su savo partija, vietinių Lietuvių lydimas, nuvyko į Kun. Čėsno Sv. Juozapo bažnyčią pamaldoms, ir su vietos pora parapijos komiteto narių buvo pasodintas už grotelių, netoli altoriaus. Mišias atnašavo pats klebonas Kun. Čėsna, ir gražų, trumpą Lietuviską pamokslą pasakė Kun. Bagdonas.

Gražu buvo matyti kai senos Lietuvos moterėlės, Lietuvišku papročiu iš savo senosios tėvynės, sunėšė ir sudėjo rishilius gėlių pašventinimui — mat, ta diena tai žolinės šventė Lietuvoje.

Atvykus Kun. Juozui J. Šukevičiui, Lietuvių Dienos Komiteto pirmininkui, p. Prezidento partija turėjo pietus Kun. Čėsno klebonijoje.

Po pietų, apie 2:30 val., visi išvyko į Parką. Kartu važiuavo Kongresmanas Fenton ir vald. senatorius Harold Watkins. Vaziuojančius lydėjo du valstijos policijos automobiliai, ir kaip tas stebino vietos Lietuvos kalyje į parką juos vaziuojančius savo automobiliais išlėto, pasivijo smarkiai vaziuojanti policijantai ir si-renomis švilpdami, darė kelią praleisti Lietuvos Prezidento partiją. Kurie vietos Lietuviai ir kunigai su ta partija važiuo, pirmą kartą savo gyvenime turėjo tokį įspūdingą pasivažinėjimą.

Lakewood parkas jau buvo pilnas žmonių kaip tik akys užmato, nes diduma pribuvo iš pat ryto ir apsigyveno čia visai dienai su savo šeimomis, susigabėję valgius ir užsiėmę sau stalus.

Prie vartų į parką, Lietuvos Prezidentą pasitiko iš Philadelphia specialiai atvykusių apie 30 Civilinės Apsaugos policininkų, kurie buvo garbės sargyba. Amerikos vėliavą nešant priešakyje, garbės sargyba p. Prezidentą lydėjo į didelę salę, kur buvo nuskirta vieta prakalboms.

Minios abiem keliu pusėm per parką sustojusios, prisizūrėjo iš arti p. Smetoną, sveikino, mosavo rankom ir skeptaitėm.

Suėjus visiems į salę, susėdus gražioje scenoje, kur radosi jau orkestras, prasidėjo programos. Orkestrui vedant, atgiedota Amerikos Himnas.

Programą vedė ir įžanginę kalbą pasakė Kun. J. J. Šukevičius, Tamaqua, Pa., Lietuvių parapijos klebonas.

Scenoje atsirado ir daugiau kunigų iš artimų parapijų.

Kalbėtojai buvo tik trys — U. S. Kongresmanas Dr. Ivor D. Fenton, Penna. legislaturės Senatorius Harold G. Watkins, ir Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona. Trumpai padėkų kalbas pasakė Mahanojus klebonas Kun. Čėsna ir jo asistentas Kun. J. J. Bagdonas.

Ir Kongresmano ir Senatoriaus kalbos buvo specialiai paruoštos Lietuvių tautai, Lietuviams ir Lietuvai. Jų kalbos parodė jų platų supažinimą ir susirupinimą Lietuviais ir Lietuvos klausimu.

Visos kalbos buvo girdimos per garsiakalbius visame parke, taigi ir tie kurie prie stalių susėdę buvo ir į salę negalėjo

ateiti, klausė ir girdėjo viską. Prezidento A. Smetonos kalbą Lietuviai priėmė kaip paprastai, su dideliu įdomumu, klausydami visu dėmesiu.

Ponas Prezidentas kalbėjo labai nuosekliai, energingai, ir išdėstė Lietuvos nelaimės kokias jai kaimynai priešai užnešė, apsakė kaip Lietuva gražiai gyvavo, ir kad vėl bus atkurta laisva, pasidėkojant Amerikai, jos žymiam vadui Prezidentui Rooseveltui ir Churchill'ui, kurie patiekė mažoms pavergtoms tautoms užtikrinimą pavidale Atlanto Čarterio.

Porą dainelių sudainavo p-lė Margaret-Jerry Zadrekaite iš Mahanoy City. Programas užbaigta su Lietuvos Himnu.

Po programos, žmonės ėjo pasikalbėti, pasisveikinti, pasipažinti su p. Prezidentu, ir dainindami kalbų įspūdžiais savo tarpe kalbėjosi per visą parką, iki vėlumai.

Lietuvių Dienos komitetas sudarė vieni kunigai aplinkinių parapijų, kurios bendrai rengė tą 29-tą metinę iškilmę.

Kun. Pius C. Čėsna — Garbės Pirmininkas.

Kun. Juozas J. Šukevičius — veikiančias pirmininkas.

Kun. Andrius Degutis — vice pirmininkas.

Kun. Charles Rakauskas — kasininkas.

Kun. Petras P. Laumakis — sekretorius.

Kun. Norbutas prie abiejų pirmininkų buvo Parko Komitete.

Spaudos komitetas — Kun. M. F. Daumantas. Kun. J. J. Bagdonas.

Programo Komitetas — Kun. Leon J. Pečiukevičius ir Kun. Bagdonas.

(Bus daugiau)

Detroit, Mich., Naujienos

LANKYSIS LIETUVOS PREZIDENTAS

Teko patirti kad Lietuvos Prezidentas Ant. Smetona, iš Clevelando atvyksta privatiniam pasisvečiavimui pas savo nekuriuos pažystamus Detroitiečius ir nori pamatyti kaip Detroitas ir apilinkės išrodo vasaros metu.

Su p. Prezidentu atvažiuos vienas kitas Clevelandiečių.

DU LENKAI PAKARTI UŽ ŽUDYSTĘ

Windsor, Ontario, skersai upę nuo Detroito, Kanados pusėje, du Detroitiečiai Lenkai vaikėzai pakarti už nužudymą valgyklos savininko Borg. Tie nubauti mirtimi yra Stefan Ogradowski, 24 m., ir Bruno Kisielewski, 21 metų.

BALTIMORE MD

PRANEŠA PRIĖMIMĄ AUKŲ. Baltimorės Lietuvių Dr. J. Tarybos pirmininkas Antanas J. Miceika gavo iš Amerikos Raudonojo Kryžiaus, Baltimorės skyriaus, laišką, rašytą Liepos 28, 1943, pranešantį apie priėmimą iš Lietuvos ambulanšo pirkimui \$1,676.70 aukų. Tų aukų davėjai yra jau paskelbti Dirvoje pereiną pavasarį.

WATERBURY, CT.

LABDARINGAS PIKNIKAS. Lietuvių Komitetas del Amerikos Apsigynimo rengia nepaprastą labdarinę pikniką, kuris įvyks sekmadienį, Rugpj. 29, Lietuvių Parke, už Lakewood. Prasidės 12 val. Kalbės Kongresmanas Joseph E. Talbot, kuris visuomet užtaria Lietuvius Washington, Waterbury Defense Council pirm. James Moran, Aldermanas William Kolback, Adv. Frank Maciunas, iš Hartford, Raud. Kryžiaus viršininkas, ir kiti. Stulginskų sesutės palinks mins gražiomis dainelėmis, bus geras orkestras šokiams, skanių užkandžių ir išsigėrimų. Šio pikniko tikslas sukelti nedidelį pinigų pirkimui R. Kryžiui ambulanšo.

DELEGATAI iš Waterburio į Pittsburgho konferenciją išrinkta šie: Liet. Nepriegulminų Politikos Klubas, Tamas Matas ir Dr. M. J. Colney. Taipgi klubas paskyrė \$40 aukų.

SLA. 11 kp. išrinko p. Matienę, Liet. Legijonierių Moterų skyrius, A. Petrauskaitę. American Friends of Lithuania, ponį M. J. Colney.

Dr. M. J. Colney.

atsisveikinti ir pagerbti neužteko vien tik juos turėti ir jais pasidžiaugti savo parengime. Sugulvota juos supažindinti su aukštesniais Amerikos žmonėmis ir Amerikiečių spauda. Tai sveiką sumanymą pateikė susirinkusiems atstovams J. V. Grinius. Jis patarė sudaryti iš žymesnių Lietuvių ir Amerikonu mūsų lakunams priinti speciale Priėmimo Komisiją, "Reception Committee". Susirinkimas p. Grinius įnešimą užgaria. Specialė komisijon pakviesti Lietuviai:

Dr. E. G. Klimas (dabar miręs), Dr. A. Doras (dabar miręs), Dr. Ignas Stankus, Dr. Edv. Oželis, Dr. J. J. Čeledinas, Chas. S. Čeledinas (dabar advokatas), J. V. Grinius su žmona, A. Tvaranavičius su žmona, Adv. M. M. Šlikas su žmona, K. Steponavičius, A. F. Stankus (dabar miręs), ir J. Kavaliauskas. Prie jų buvo prikviesta burielis žymesnių kiltatųjų Lietuvių draugų.

(Bus daugiau)

Jaunas Melžėjas

Penkių metų amžiaus karūvų melžėjas, Allan Schuckman, iš Livingston, N. J., parodoma laike darbo savo diėduko ukėje. Jis gauna po 5c nuo karvės. Melži pradėjo nuo pusketvirtų metų amžiaus.

LIETUVIAI IR KARO PASKOLA

Iš New Yorko praneša kad Didžiojo New Yorko ir New York valstijos Lietuviai pasiryzo sukelti milijoną dolarių ir nupirkti Amerikai kelis didelius bomberius.

Komiteta tam vajui sudaro: P. Bajoras, Kun. J. Balkunas, J. Stilonas, J. Laučka, J. Bo-ley, A. Mikalauskas.

New Jersey Lietuvių Taryba nutarė kvieisti visus New Jersey Lietuvius talkon Trečios ir gal paskutinės Amerikos Karo paskolos vajun.

Rugpjūčio 31 d., įvyks susirinkimas šv. Jurgio draugijos salėje, 180 New York Avenue, Newark, 8 val. vakare. Bus sudarytas komitetas kad per tą komitetą New Jersey Lietuviai gautų atitinkamą kreditą už pirktus bonus.

Philadelphia Lietuvos baigė sukelti \$400,000 bomberio pirkimui.

Panašų karo pastangų planą vykdė ir Bostono apilinkės Lietuviai.

Prie visų šitų ir kitų Amerikos Lietuvių pastangų pagreitinti karą laimėti, reikia rūpintis ir apie Lietuvą. Jei Amerikai aukojat šimtus ir tukstančius dolarių, Lietuvai paskirti laikas nuo laiko atliekamą dolarį, penkinę, dešimtinę.

Su Amerikos laimėjimu karo mes tikime atsisteigs ir Lietuva, Nepriklausoma Lietuva.

Kuo mes ją paremsim, kuo pagelbėsime jeigu neturėsime jokių fondų?

Susikit savo aukas Lietuvos reikalams į Lietuvai Vaduoti Sąjungos Fondą:

6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio.

YOUNGSTOWN

PARAPIJOS PIKNIKAS

Lietuvių šv. Pranciškaus parapija rengia pikniką, ką mes vadiname "Lietuvių Diena" — sekmadienį, Rugpjūčio 5, toj pačioj vietoj kur buvo pereiną meta, Whippoorwill Grove.

Programas bus su pajvairinimais, paskirta \$50 dovanų U. S. War Bond kaip pirmą dovaną. Šokiams grieš geras orkestras. Prašome visus vietas ir iš kitų plačių apilinkių Lietuvius atsilankyti.

Nuvažiuoti: iš kitų miestų, iki Mahoning ave., Rt. 18 iki Meridian Rd. ir pasukti dešinėn. Privažiavus Crum Road reikia sukti kairėn, ir ten pikniko vieta.

Kun. Sofrancec ir Parapijos Komitetas.

PRANESIMAS. SLA. 157 kuopos susirinkimo Rugpjūčio 5 nebus, nes tą dieną įvyksta parapijos piknikas.

M. Subonis, Sekr.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

MIRĘ 10,700 IŠEIVIŲ LIETUVIŲ

Su šiame numeryje telpantais mirusių Lietuvių vardais, mirusių išeivių Lietuvių skaičius pasiekia jau 10,700, nuo Vasario mėnesio, 1937 metų, kada Dirvoje pradėta mirusių Lietuvių surašas talpinti.

MITCHELL Ona (Patapienė), senyvo amžiaus, mirė Rugpj. 17, Cleveland, Ohio. Amerikoje išgyveno apie 30 metų. ANDRULEVIČIENĖ (žilinskaitė) Ona, 88 m., mirė 16 Rugpj., Clevelande. Amerikoje išgyveno 39 metus.

LESKIS Benis, 49 m., mirė 18 Rugpj., Clevelande.

JASUNAS Jonas, 70 m., mirė Liepos 20, Akron, Ohio. (Ukmergės ap.), Amerikoje išgyveno apie 40 metų.

POSKUS Feliksas, 56 m., mirė Rugpj. 1, Brighton, Mass. Amerikoje išgyveno 36 m.

AUKSURIUS Juozas, pusamžis mirė Rugpj. 8, Chicagoj.

DARACIUNAS Juozas, pusamžis, mirė Rugpj. 7, Grand Rapids, Mich. (Ukmergės a. Raguvos p.). Amerikoje išgyveno 30 metų.

DOMKAUSKAS Vladas, 49 m., mirė Rugpj. 2, Chicagoj.

ŽIKIENĖ Ona, mirė Liepos 28, New Britain, Conn.

ŠATIENĖ Magdalena, mirė 31 Liepos, New Britain, Conn.

BALČIUNAS Gabrielius, pusamžis, mirė Rugpj. 5, Chicagoj. (Švenčionių ap., Palušės par., Rimašių k.). Amerikoje išgyveno 30 metų.

SERAFINIENĖ Marė, mirė Rugpj. m., Baltimore, Md.

VOLSKIS Petras, mirė Rugpj. m., Baltimore, Md.

MISEVIČIUS Juozas, mirė 25 Liepos, Warrior Run, Pa.

ZEKAUSKIENĖ Ona, 49 m., mirė Liepos 30, Kingston, Pa.

ŠUMINSKIENĖ Amilija, mirė Liepos 14, DuBois, Pa.

BARISIENĖ Ona, mirė Liepos 12, Bentleyville, Pa.

AKSTINAS Kostantas, mirė Liepos 11, Norwood, Mass.

ŠMULKSTIS Albertas, mirė Rugpj. m., Frackville, Pa.

STANKIENĖ Rozalija, pusamžė, mirė Rugpj. 7, Chicagoj. (Raseinių ap., Jurbarko p.).

BARSTA Robertas, 9 m., mirė Rugpj. 7, Chicagoj, kur buvo ir gimęs.

RUDEMINAS Nikidemas, pusamžis, mirė Rugpj. 6, Chicagoj. (Tauragės ap., Vainutos p.). Amerikoje išgyveno 30 metų.

DARASKEVIČIENĖ Karolina (Mockaitė), pusamžė, mirė Rugpj. 9, Chicagoj. (Panėv. ap., Senamiesčio k.).

BUKAUSKAS Petras, mirė Rugpj. mėn., Baltimore, Md.

ZELVIENĖ Morta, pusamžė, mirė Rugpj. 8, Chicagoj. (Telšių par., Natkiškių k.).

Amerikoje išgyveno 40 metų.

NORKIENĖ Eugenija, pusamžė, mirė Rugpj. pradžioj, Indiana Harbor, Ind. (Kretinikos ap., Kulų par., Mižuikių k.). Amerikoje išgyveno 35 metus. Paliko liudintį vyrą, Kazimierą, tris dukteris, 1 sunų ir 1 brolių. Pamaldos atsiuvo šv. Pranciškaus bažnyčioje, palaidota šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoj.

FLORAL

SISTEMOS TONIKAS

Labai geras vaistas pataisymui suirusio skilvio, kepenų ir inkstų. Jei jums valgis neskanus, arba jei vargina nevirškinimas ir gastritis, arba esat nervingas ir lengvai suerzinamas, jei skauda galvą ir jusu niegas nesuteikia tinkamo poilsio, jei kenčiat nuo užkietėjimo ir jaučiat nugaros ir nevokus, jei turit blogą kvapą, apvilktą liežuvį arba skaudėjimą strūnos ties inkstais, Floral System Tonic jums tikriausia suteiks greitą palengvinimą.

Šis Tonicas padarytas iš vieno tik žolių, šaknų ir žievių. Turi Gentian šaknis, Buckthorn žievę, Star šaknis, Senna, Cascara žievę, Mayapple šaknis ir kitų gerai žinomų žolių, šaknų ir žievių. Lengvas gerti ir užkietinta pasiekia. Jis veikia viduriuose be degimo. Stimuluoja gastriskų syvus, teikia gerą apetitą ir palengvina geriau suvirškinti valgomą maistą. Sujūdina kepenis ir užlaiko vidurius natūrališkai padėtyje, jeigu naudosit jį kaip patariamą. Tonicas švelniai sužadina inkstų veikimą ir sugrąžina juos į normalumą. Paprastai suteikia puikias pasukmes beveik visose formose skilvio ir inkstų negerovėse ir geriausius nuo užkietėjimo užkietėjimo. Kaina \$1.00 už 8 oz. butelį.

FLORAL HERE CO., Dept. 305 Box 305 CLINTON, IND.

KAIP

ATNAUJINT DIRVĄ

Kaip tik jūsų prenumerata už Dirvą baigiasi, paimkit pas jus esamą Dirvos voka ir atnaujinimo kortelę, įdėkit \$2 popierinius ir irasė savo pilną adresą, išsiųskit užlipine ant voko už 3c pašto ženklelį.

D I R V A
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

Skaityk Amerikos

'Lietuvių Naujienas'

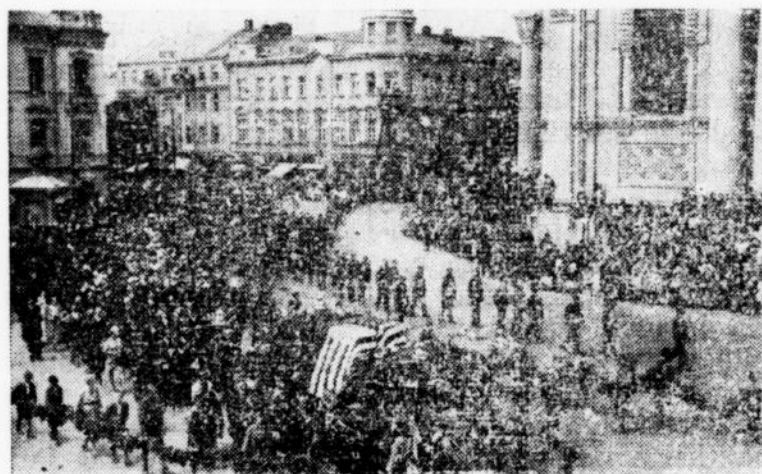
Mėnesinis žurnalas, 24 pusl. Metams tik 50c. (45)

LIETUVIŲ NAUJENOS

332 N. 6th Street Philadelphia, Pa.

KAIP PHILADELPHIJOS LIETUVIAI RĖMĖ PIRMĄ LIETUVIŲ SKRIDIMĄ PER ATLANTIKĄ LIETUVON

Rašo Zigmas Jankauskas.

Darius ir Girėnas lydimi į kapus Kaune, didingoje procesijoje. Jų grabai buvo uždengti Amerikos vėliava, didelės minios lydetojų sekė jų grabus į kapines.

(Tęsinys iš pereinio nr.)

I šį užkviatimo laiską Kapt. S. Darius atsako, Bal. 2, 1933:

"Gavau tamstų laiską ir dėkoju už malonia žinią jums, o taip pat komitetui už taip širdingą prijautimą mūsų skridimui.

"Tuo tarpu negaliu duoti galutinio atsakymo tamstų išskeltam klausimui. Bet poros dienu bėgyje, tikiuos, tolimesnis veikimo programą bus nustatytas, galėsime duoti galutiną atsakymą. Tuo tarpu iki pasimatymo."

Pildant savo prizadą "poros dienu bėgyje" atsakyti, Kpt. S. Darius rašo komiteto sekretoriui Z. Jankauskui, Balandžio 7 šiaip:

"Labai malonu pranešti kad Girėnas ir aš galėsime dalyvauti tamstu (VVS) parengime Philadelphiajoje. Atskrisime Geg. 14 d. išryto arba tamstu paskirtu laiku. Apgalvoję finansines galimybes priėjom išvados kad tamstu teikiama pagalba yra kaip tik į laika, nes kitu atveju tektų skristi Lietuvoje be kai kurių instrumentų. Išankstam tariau širdingą aciu komitetui.

"Žmonių negalėsime pavežioti, nes nėra kur juos įsodinti (išgrynės jau pertaisyta

tik dviem skristi). Baigdamas turiu pabrėžti kad tikrai busime 14 Gegužės, jei tik tamstos neduosit kitų nurodymų."

Gavęs šį atsakymą, VVS komitetas ant greitųjų šaukia nepaprastą susirinkimą Balandžio 12 d. Susirinkus Liet. Muzikalen salen tą vakarą, atstovai išklaušė Dariaus pranešimą ir pozityvį jo ir Girėno pas mus atsilankymą. Draugijų atstovams ir pavieniams veikėjams tik to ir reikėjo.

Išskridimas mūsų lakunų iš New Yorko į Kauną jau nuo pradžios sumanymo pereinaitis (1932) metais buvo garsinta pabaigoje Gegužės mėn. 1933, o jau Birželio pradžioje — tikrai. Turint tai mintyje, atsisveikinimo gegužinė lakunams turi būti parengta ne vėliau kaip apie vidurį Gegužės mėnesio, jei tam vieta bus galima gauti. Komitetas tai ir nutarė rengimą daryti Gegužės 14, "Vytauto Parke". Šis paskas radosi gerų Lietuvių nuosavybėje, kurie jį davė nemokamai pereiną metų gegužinė; antra, parkas randasi lygioje vietoje, kur lėktuvas gali nusileisti, tat ir dabar nu-

tarta jį nuomoti. Susitarti su parko savininkais parinkta Vl. Baranauskas.

Vl. Baranauskui pranešus kad parką savininkai leidžia naudoti pigia nuoma, šaukiama komiteto posėdis Bal. 17. Šiame susirinkime jau tarta visi planai kaip geriausia turėti lakunams antrą pasekmingą išvažiavimą. Nutarta padinti jį "Likite Sveiki Piknikas". Pagaminti skelbimus, skelbti spaudoje išrinkti A. Garliauskas, V. Baranauskas, Z. Jankauskas. Jiems pavesta taip pat pagaminti atsišaukimus vietos draugijoms, parapijoms, klubams, kuopoms.

Kapt. Dariui duota sekantis pranešimas apie jų garbei atsisveikinimui rengiamą išvažiavimą. Laiškas iš Bal. 21 toks:

"Šiuomi pranešu gavimą jusu laiško rašyto Bal. 7, kuriame pasižadate pributi pas mus Philadelphiajū Geg. 14, rengiamam šiuo abiejų garbei piknikui.

"Šiadien galutinai susitarėm su 'Vytauto Parko' savininkais išnuomoti mums vietą minėtai dienai. Pasitėmėm pranešimus spaudon ir rengiam garsinimus vietinius. Lauko nutupiti su oroplanu kur pereiną meta skraidėte dar negaliu pranešti ar gausime, bet apie tai duosime žinoti kiek vėliau. Taigi būkite pasirėngę ir išlaikvite prizadą, taip kad nei VVS komitetas, nei publika neluotu suvilta. Mes tikime kad piknikas bus tolygus arba dar didesnis negu pereiną metu."

Kapt. S. Darius į tai atsakė komiteto sekretoriui Z. Jankauskui sekantčiai, Bal. 27:

"Gavau tamstos laiską iš Bal. 21. Labai malonu kad tamstos visu smarkumu darbuojatės. Dar karta užtikrinu kad busime tamstu parengime, jei tik busime gyvi. Iki pasimatymo."

Kadangi šis parengimas pas mus buvo paskutinis, lakunus

Tegul meilė Lietuvos

Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —

Jungo Nevilksim!

Draugo Fariziejški Keliai

Apie Fariziejų ir Muitininką. Čionykščiai Katalikai — Apkrėsti Kun. Krupavičiaus Bacilomis. Kaip Katalikai su Cicilikais Pasodino A. Smetoną į Kalėjimą, kam Jis Rašė prieš Hymanso Projektą. Kaip Katalikai su Cicilikais, Šunuodegiaudami Lenkams, Vilnių Išmetė iš Lietuvos Konstitucijos.. Pakšto, Griniaus ir kitų Bičiuliavimasis su Lenkais — Bernavimas Mūsų Tautos Priešams. ALT Konferencija — Pijūšos ir Kunigų Vienybės Kromelis.

Draugo Rūgpečio 11 d. numeris kai kuriais atžvilgiais primena palyginimą apie muitininką ir fariziejų. Aš čia turiu galvoje straipsnį "Mūsų žodis apie Tautininkus ir Dirvos Smeitus". Štai ką, trumpai suglaudus, mes tame straipsnyje išskaitome: "Dėkoju Tau, Viespatie, kad mes "Kunigų Vienybę" ir "katalikais" nesame tokie kaip Karpūs ir Julijus Smetona, kurie yra melagaliai ir šmeižikai. Mes dirbame Lietuvos išlaisvinimui, o jūs elgiatės taip kaip komunistai. Jūs tautininkai laikotės įsikabinę atgyvenusių A. Smetonos skvernų, o mes, šiaip jau parnašus, dar savo tarpe turime profesorių Pakštą ir dirbame išvieno ne tik su "rimtais tautininkais", bet ir su socialdemokratais."

Gal kam ateitų į galvą mintis: Draugas taip parašė tai parašė, bet kam tai "Kunigų Vienybę" čionai painiojama?

Atsakymą šiam klausimui jau yra davęs seniau kitas Dirvos bendradarbis. Šia proga aš trumpai paaiškinsiu. Kunigų Vienybė Amerikoje yra politinės katalikų partijos centras ir užtat yra tiesiog ar netiesiog atsakinga už visus katalikų partijos (kuria mes čia trumpai vadiname "katalikais") veiksmus. Kunigų Vienybė neapima visų Amerikos Lietuvių kunigų, kaip katalikų partija neapima visų katalikų. Viena ir kita yra grynai politinės organizacijos.

Padarę šią ekskursiją, galime žengti toliau. Galime pagnirinti "katalikų" politinę etiką ir kelius kuriais jie eina. Tikslas žinomas: valdžia. Lietuvoje klerikalai išlaikė valdžią apie šešerius metus, bet, kaip žinome, į galą visai nusibankrutavo ir pralaimėjo rinkimus. Atėję į valdžią kairieji, pastatė Lietuvą ant bolševizmo slenkščio. Reikėjo gelsėti Lietuvą. Kadangi katalikai su visais savo politikuojančiais kunigais buvo moralinis bankrotas, išeitis tegalėjo būti rasta tautininkuose ir jų vaduose. Iš čia tautininkų ir tautininkų valdžia bendradarbiaujant su katalikais. Kai betgi paaiškėjo kad katalikai tenorėjo pasinaudoti tautininkų vadų autoritetu valdžiai atgauti, o paskiau tautininkų atsikratyti ir vėl vieniems valdžioje atsistėti, tautininkai juos pačius iš valdžios pašalino. Iš čia vėl katalikų brolybė su cicilikais ir bent su kuo kas jiems galėtų padėti valdžią atgauti.

Kas buvo Lietuvoje, miniaturoje matom Amerikoje. Kaip Lietuvoje Kun. Krupavičius ir kiti neskrupulingi kunigai politikieriai, taip čia Kun. Krupavičiaus bacilomis užkrėsta Kunigų Vienybė, šūkiu "bent kuriomis priemonėmis į valdžią" vedina, puola ir skleidžia — tiesiog ir netiesiog — blogus gandus apie tautininkus ir jų vadus. Jei kunigams tuo momentu pasirodys naudinga, jie susidės su cicilikais, nors tie yra aiškūs Katalikų Bažnyčios priešai, jei reikės, jie

susidės su Lenkais, Vokiečiais, šunuodegiaus bolševikams, vis tik kad juos "kuo nors" pripažintų, kad nors šešėlių taip trokštamą valdžios pamatytų. Didžiausia rakštis "katalikų" aktyje yra A. Smetona. Štai ir aukščiau minėtame Draugo straipsnyje, jo autorius neišvengia neuzkabines A. Smetonos. Girdi, kaž koks Argentinoje einas Lenkų laikraštis parašęs kad A. Smetona pasisakęs už federaciją su Lenkija. Štai buvę pakartota ir katalikų savitraštyje Amerika (nebutų jis "katalikų" laikraštis). A. Smetona į tai nieko neatsakęs. Iš to daroma tikrai "katalikiška" išvada: esą A. Smetona stovi už uniją su Lenkija. Nejaugi "katalikai" mano kad į kiekvieno laikraščio pasisakymus reikia reaguoti, o jei nereaguoji, reiškia, kad kas parašyta, tiesa? A. Smetona jau yra reagavęs kai jo žodžiai buvo iškreipti Angliškoje Amerikos spaudoje, bet veltui Kunigų Vienybė laukė kad būtų reaguojama į kaž kokią nežinomą Lenkų emigrantų Argentinoje leidžiamą laikraščio prasmanymus. Tiek del takto ir logikos. Dabar pora faktų.

A. Smetona dar prieš Lietuvos paskelbimą nepriklausoma valstybe buvo aiškus prolenikų tendencijų priešininkas; jis pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą, kuriame sakoma kad "Lietuvos valstybė nutraukia bent kuriuos ryšius, kurie yra buvę su kitomis valstybėmis" (taigi ir su Lenkija). A. Smetona rašė prieš Hymanso projektą, kurio priėmimas būtų reiškęs Lietuvos prijungimą prie Lenkijos. Už tai katalikų ir cicilikų valdžia pasodino A. Smetoną į kalėjimą, uždarydami jį į vieną kambarį su kriminaliniu nusikaltėliu.

A. Smetonai esant Respublikos Prezidentu (1928) į Lietuvos Konstituciją buvo gražinta Vilnius kaip Lietuvos sostinė, kurį šunuodegiaudami Lenkams, iš taip vadinamos demokratinės konstitucijos buvo išmetę katalikai ir cicilikai. A. Smetonos valdymo laikais, visuose Lietuvos įstatymuose kiekviena proga buvo pabrėžiama kad Vilnius yra Lietuvos sostinė. Vilnius kaip Lietuvos sostinė figuruoja ir šaulių Sąjungos įstatuose. Šių faktų, man atrodo, užtenka kad kiekvienas, išskyrus gal tulą kiekvienas besapnuojantį Kunigų Vienybės narį, suvoktų kad kas ne kas, bet A. Smetona tai jau nėra unijos su Lenkija šalininkas.

Priešingai, katalikams nepavyktų įrodyti kad jų ir cicilikų žmonės nėra bendradarbiai, o gal ir unijos su Lenkija šalininkai, ir kad jie del Vilniaus darytųsi sau skrupulų. Vienas faktas kad pp. Pakštas, Grinius, Vileišis dalyvauja pasitarimuose su Lenkų veikėjais po to kai tiek Sikorskis, tiek Mikolajczyk vyriausybės įvairiomis progomis buvo pareikšta kad jie reikalauja visų

žemių kurias Lenkija turėjo prieš prasidedant šiam karui, taipgi ir Vilniaus (Sikorskis net ne sykį tiesiog buvo paminėjęs Vilnių), parodo kad jie bent netiesioginiai atsiskaito nuo Vilniaus, ir tuo gryžta į Hymansinę atmosferą, kuri yra artima "unijai" su Lenkija ar Lietuvos inkorporavimui į ją. Taigi, tautininkų spaudos tiesus pasakymas kad pp. Pakštas, Grinius ir išviso cicilikai su katalikais bernauja Lenkams, nėra joks šmeižtas, o tiesios žodis, ir nėra ko Draugui ir "katalikiškai" spaudai fariziejauti prašant dar kokių kitokių pp. Pakšto, Griniaus ir kitų katalikiškai - cicilikų sasantarvės žmonių bernavimo Lenkams įrodymų.

Jei Kunigų Vienybė ir jos proteguojamais ALT ir LTT rūpėtų daugiau Lietuvos laisvę, o ne savęs ir savo kromelio reklamavimas, jos remtų Prezidento Smetonos pastangas Lietuvos bylai ginti. Prezidento Smetonos vieši pasirodymai susilaukia ne tik plačių Amerikos Lietuvių masių pritarimo, bet ir aukštų Amerikos administracijos atstovų dalyvavimo bei simpatijų. Atsiminkime Vasario 16-tos minėjimą Baltimorėje 1942 m., Chicagoje 1943 m., Prezidento Smetonos atsilankymą Detroit, Philadelphiaje ir tt. Prezidentas Smetona visuomet priimamas gubernatorių ir mayorų, apie jį pirmuose puslapiuose gražiai parašo Amerikos Angliškoji spauda. Tomis progomis apie Lietuvą pakartotinai užsimo milijonai Amerikos Angliškosios spaudos skaitytojų. Kokia puiki propaganda Lietuvai! Tačiau Kunigų Vienybė ir jos konfratrams ALT ir LTT tatau esti tik dumai akys. Jiems nesvarbu kad Lietuvos vardas gražiai sukskamba plačioje Amerikos padangėje, jiems pavydas kodel jų niekas taip nepriima kaip A. Smetona.

Trusia, ko ne pilvu šliauždami rėkia, kad jie demokratai, o A. Smetona fašistas, o efektas kaip nėra taip nėra. Visi kas ko jie pasiekė, kad jų viešą susirinkimą-minėjimą atvygusio Lenkų konsulas (pagalvokit, koks laimėjimas!). Philadelphiaje tai net įvyko kurį laiką. Vietinis Kunigų Vienybės skyrius per Gabaliausko geltonąjį laikraštuką paskelbė boikotą Prezidento Smetonos prakalboms. Rezultatas: žmonių tiek kad į salę netilpo. Mėginę taip pat sutrukdyti ir A. Smetonos vizitą pas Kardinolą,

Gauna Baltųjų Mokslo

Naujoje Guinejoje, Pacifiko salose, kur Amerikiečiai kariauja, misijonieriaus įsteigtoje mokykloje tenaitinis gyventojas negrukas gauna baltųjų žmonių mokslo.

PADARYKIME TAIKĄ TARP SAVĖS, PO TO KALBĖKIMES SU LENKAIS

Adv. K. R. Jurgėlos kvietimas Lietuvių išanksto užmegsti santykiavimus su Lenkais del neužbaigtų amžinių ginčų del Vilnijos ir kitų dalykų nėra visai peiktinas. Rengiantis Lietuvai į nepriklausomą gyventoją, šiadien ar rytoj reikės su kaimynais kalbėtis.

Kaz. Rimvydžio atsakymas Jurgėlai, iš kitos pusės, irgi girtinas. Kaip vienas taip ir kitas rašytojas turi užtektinai medžiagos ir faktų del ko dvi kaimyninės šalys negalėjo sugyventi priderančioje taikoje. Abiejų rašytojų gvildenimas Lietuvių-Lenkų santykių negalį būti peiktinas. Tai labai reti raštai, parašyti kompetentiškų Lietuvių klausimu kuriuo mūsų spauda mažai turėjo, o dar mažiau skaitytojai matė.

Aš esu tik eilinis Amerikos Lietuvių veikėjas ir šioš-toks rašytojas. Prisidėti prie Jurgėlos-Rimvydžio rišamo klausimo už ar prieš santikiavimą

apšaukdamį jį "persona non grata" Romoje. Rezultatas: Kardinolas širdingai Prezidentą Smetoną priėmė ir parodė šiltes užuojautos Lietuvai.

Iš tų kelių faktelių matosi kas ta Kunigų Vienybė. Kas toks dabartinis jų bendrininkas Pijūša Grigaitis jau iš ankščiau žinoma. Štai kas apie jį pasakytą "Mūsų Senovės" pirmo tomo (1922 m.) pusl. 664: "Pijūša Grigaitis, 24 m. Buvo rengėjas mitingų Naumiestyje, kuriuose sakė grynai revoliucinio pobūdžio prakalbas, kviesdamas žmones nemokėti mokesčių, neklausyti valdžios ir tt. Remiantis agentūros žiniomis, paskutinis valdovo valstybės raštinių ir valstybinių degtinės krautuvų daužymu". Tai mat koks demokratas gerbiamas Pijūša.

Visa tai turint galvoje, negalima daug laukti iš ALT konferencijos Pittsburghe. Kur vadovauja Kunigų Vienybė išvienos pusės, o Pijūša iš kitos — be priesaikavimo kad jie visi yra iki kaulo demokratai, be švaistymosi prieš fašizmą, be tautininkų nusmerkimo vargus ar dar kas bus nutarta. Šitai turėdami galvoje, toje konferencijoje nedalyvauja ne tik tautininkai bet ir eilė Lietuviškų parapijų kurioms vadovauja rimti taurūs kunigai.

Jonas Zaloga.

●AMERIKOS kapitalo investuoto Kanadoje yra apie keturi bilijonai, ir tas sudaro du trečdaliu svetimų investicijų toje šalyje.

su Lenkais šiuo sykiu nesimu. Pakankamai jiedu davė žinių ir argumentų skaitytojams ir eiliniams veikėjams.

Klausimas, tačiau, palieka neišrištu. Ir jo negalima bus išrišti iki nepadarysime santikiavimo ir pilnos taikos tarpe mūsų pačių. Šis darbas pirmiausia mums patiems reikia atlikti.

Amerikos Lietuvių savitarpinė taika ir susiklausymas reikia nustatyti pirm negu su Lenkais ar kitais kaimynais pradėsim kalbėtis. To nepadarysime nėra prasmės pavieniams asmenims įsikišti geresnių sugyvenimo santykių su kitais kuomet mes savo tarpe — savo name, sakysim, — negalim susikalbėti.

Gal klausite apie kokią taiką ir santikiavimą savo tarpe kalbu?

Tas visiems skaitantiems ir neskaitantiems mūsų spaudą yra žinoma. Tik deja, ne visa mūsų spauda pasisako už savitarpinę taiką.

Aš kalbu čia ne su Lenkais, bet Lietuvių su Lietuviais santikiavimą. Amerikos Lietuviai turėtų vieningai dirbti Lietuvai vaduoti be jokių savitarpinių skirtumų.

Amerikos Lietuvių Tarybos šaukiama konferencija Pittsburghe yra girtina. Bet kodel jos šaukėjai nei žodžio nepasako kad joje dalyvaus ar bent yra kviečiamas dalyvauti Lietuvos Prezidentas A. Smetona? Vietoje su Lenkais kalbėtis, pirmiausia patys susikalbėkime. Kada busime tvarkūs, užgrūditi tvirtu supratimu ir vieningumu, tuomet ir su kaimynais lengviau bus kalbėtis, įsikišti išsėgus iš visų nesupratimų, senesnių ir bėgančių istorinių ginčų.

Kaip geras ar blogas būtų Lietuvos Prezidentas — palikime tą apkalinti kas sau. Negi jo "blogumas" paėjo iš jo paties noro: tą sudarė aplinkybės, kurių nei jis, kaip ir kitų šalių valstybės vyrai, negalėjo išvengti. Jo "nusikalimai" kaip Lietuvos taip Amerikos Lietuviams yra žinomi. Bet jo 14 metų Lietuvos administravimas taipgi parodo ką gero Lietuvai yra padaręs.

Amerikos Lietuvių vadai yra daug ko pergyvenę; dauguma jų jau sensta arba yra pasenę. Juk ir konferencijon tokių suvažiuos daugiausia. Jaunesnio amžiaus tik iš Lietuvos pribuvėlių gal keli matysis. Taigi, ar mes neįmokome patys "atleisti" ir atleisti kitiems "griekus"? Lietuvos vadai-

AUKOS NOREM'O KNYGAI 'TIMELESS LITHUANIA'

Aukos ir prenumeratams knygai siųskit adresu: LVS Centras, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

ATIMA MAISTA

Vokiečių komisaras šiauliuose paskelbė kad jo žinioj esanti kaimų priežiūros įstaiga daro važiuojančių geležinkeliais ir kitais keliais patikrinimą. Vienu atveju patikrinta Pakruojaus-šiauliu ruožė traukiniu važiuojantieji keleiviai, iš viso 800 žmonių. Komisaras praneša kad iš jų buvę atimta: 2,500 kiaušinių, 80 klgr. mėsos bei lašinių ir 50 klgr. sviesto.

Lietuvos miestų gyventojai, kaip ir pirmos Vokiečių okupacijos metu, priversti vykti į kaimus ir pasirūpinti sau šiek tiek maisto, nes pagal kortelės jie gauna tik tiek jog vos tik atsigauna nuo bado.

Kaip nazių komisaras baudžia už maisto pirkimą ar pardavimą privatiškai, matyti iš Kauno komisaro veiklos. Nuo 1942 m. rugsėjo 1 iki 1943 m. Kovo 31 dienos komisaras peržiūrėjęs 2,107 bylas ir nubaudęs tik piniginiomis bausmėmis bendra suma 354,995 markių. Prekių buvo atimta iš pirkusiųjų už 52,000 mrk.

mo tikslai to nuo mūsų reikalauja.

Konferencija pati viena nesudarys Amerikos Lietuvių tarpe vieningos ir stiprios akcijos Lietuvai vaduoti ignoruojant Lietuvos Prezidentą. Užsispyrimas nekurių vietinių vadų ir tų pribuvėlių iš Lietuvos nieko bendro neturėti su Lietuvos Prezidentu yra sumylis ir, kaip toks, nėra priimtinas Amerikos Lietuvių daugumėnės. Tą faktą parodė p. A. Smetonos atsilankymas Philadelphiaje Lapkričio m. 1942 metais; tą patį liudija kitos Lietuvių kolonijos; tą parodo ir Pennsylvanijos kasyklų Lietuviai, kurie į Lietuvį Dieną pasikvietė p. Prezidentą.

Taigi, te buna konferencija tebuna pasekminga delegatais, bet suvažiuosiu užduotis turi būti pravesta vieningumo ir taikos principą pačių Lietuvių tarpe, o po to pradėti kalbėtis su Lenkais ir kitais Lietuvos kaimynais už gerus kaimyniškus santykius.

Mes kurie negalėsime dalyvauti suvažiavime, lauksim gerų išvadų, kad po to galėtume pasakyti: Ot, dabar, vyrai, atlikote tikrą darbą.

Zigmas Jankauskas.

Atėjo Dar Daugiau Naujų Aukų

Iki patys paskutiniai Timeless Lithuania puslapiai bus išspausdinti, jūs vis dar turite progą prisidėti prie tų šimtų Lietuvių kurie jau aukojo šios knygos išleidimui, ir jūsų vardas ir auka spės dar būti įalpinta knygoje.

Aukos priimamos nuo \$1 ir aukščiau. Kiekvienas davęs \$5 gaus vieną knygą. Didesnes sumas skiriantieji gali gauti knygų sulgysusitarimo su Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro valdyba.

Štai daugiau aukų "Timeless Lithuania" leidimui:

IS CHICAGO, ILL.:

Darius-Girėno Legiono Postas No. 271, per savo Komandierių Joseph A. Kibortą \$50.00
Lietuvių Piliėčių Darb. Pasalpinis Klubas, per sekr. James Cherry 15.00 (tai yra antra to klubo auka, pirmiau prisuntė \$10, viso \$25)

IS BROCKTON, Mass.:

K. Jurgelūnas prisuntė aukų \$61 iš šių:
ALT Sandaros 24 kp. 10.00
W. Zinkevičius 10.00
V. Šarkus 5.00
P. Vaičiūnas 5.00
A. Strumskis 5.00
J. Yancūnas 5.00
A. Patelčius 5.00
J. Mickėvičius 5.00
K. Jurgelūnas 5.00
A. Jazukevičius 5.00
J. Samsonas 1.00

IS ROCHESTER, N. Y.

P. Norkelūnas vėl prisuntė šias aukas:
Stasys Kiliauskas 5.00
Mikolas Pabrinskis 1.00

IS BALTIMORE, MO.:

Julė Rastienienė prisuntė šių:
Mr. & Mrs. Felix Rekus and Son 5.00
Mr. & Mrs. Nadas Rastenis 5.00

(Pataisa: Pereitame nr. buvo paduota klaidingai vardas vienos Baltimorietės aukotojos, turi būti: Estella Joseph, \$5.)

IS PASKIRŲ VIETŲ

Algird Bubnis Union City, Conn. 5.00
Agnes Pilvelis New Haven, Conn. 5.00
Frances Nasutavicius Frankfort, N. Y. 5.00
Frank Baker Union City, Conn. 5.00

Paskutinės Dienos Prisidėti prie "Timeless Lithuania" Leidejų

Pagalbėkit išleisti Dr. Owen J. C. Norem knygą

TIMELESS LITHUANIA

KNYGA IŠEIS ANGLIŠKOJE KALBOJE 300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA SIŪSKIT SAVO AUKĄ ŠIADIEN

Kas duos \$5.00 ar daugiau gaus vieną knygą

Gyvename labai svarbų metą, esame gal išvakarėse to rytojaus kada bus svarstomas, o gal jau ir sprendžiamas, mažųjų kraštų likimas, taigi ir Lietuvos buitis. Bukime pasiruošę jį sutikti talkoje. Tegul laiku gauna Angliškai kalbanti visuomenė tikrą Lietuvos nušvietimą. Dr. Norem'o knyga puikiai atitinka tą skubų uždavinį. Ji suras Lietuvai daug draugų, stojančių už Lietuvą tautos bylą.

Štai Dr. Owen J. C. Norem, buvęs Suv. Valstijų Įgaliotas Ministeris, atstovavęs Kaune savo valstybei paskutinius trejus metus (1938-1940), turi parašęs labai įdomią knygą (300 puslapių didumo), apie Lietuvą.

Knygą puošia apie 20 iliustracijų ir keli Lietuvos žemėlapiai. Vienas jų parodo kokių ribų Lietuvai reikalavo Lietuvių Delegacija Paryžiaus Taikos Konferencijoje ir Maskvos derybose 1920 metais, kur buvo pasirašyta taikos sutartis.

Aukos priimamos nuo \$1 ir aukščiau. Davusieji \$5.00 ar daugiau gaus knygą. Aukotojų vardai tilps knygoje.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA

6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KATALIKŲ dienraštis Draugas chuligano drąsa pradėjo lyginti tautininkus su komunistais, vien už tai kad tautininkai pasakė teisybę ką jie mano apie tą tarybininkų konferenciją, kurią Draugo redaktorius sutaręs su ceciliku vadu Grigaičiu Pittsburghe rengia.

Draugo priekaištai apie Dirvinių ir komunistų uniiją — tai paskutinio nedorėlio pasielgimas, su teisybe nesiskaitymas, skeidimas melų nekalčių katalikų tarpe. Draugo vadai drąsiai smerkti mus už tai ką mes NEpadarėme, bet tuo pačiu reikalauja kad mes užgirtume tą ką jie PADARė — jų susibūravimą su socialistais, kuo ir dori katalikai šlykštis!

Draugas ir jo redaktorius susidėjo su komunistų tėvu Grigaičiu, monopolijų daugyboje "garbe" apvainikuotu trūkšmadariu, kuris per visą savo Amerikoje gyvenimo laikotarpį atsižymėjo katalikybės niekinimu, kunigų pajukimu, bažnyčių terliojimu.

Koks skirtumas tarp komunistų ir socialistų, su kuriais pastarais Draugo redaktorius p. Šimutis susibūriavo ir sudarė uniiją, kai mums tautininkams priminėja tai ko niekad nebuvo, nėra ir nebus? Krikščioniškų požiūrių, tokia vieša melagystė, artimo šmeižimas ir apjuodinimas, paslėpimui savo pikto darbu, yra aršiau pikčiausios nuodėmės!

* * *

Eikime dar toliau.

Pakalbėkime atvirai kas ištikro su komunistais veikė Lietuvai pradžioje užtraukti — tai vis to paties Draugo ideologijos žmonės, ir tų žmonių politika, jų darbų tąsa matome čia Amerikoje vykdamą Draugo redaktorių ir jo kamarotus.

ŠTAI:

Ne tiek cecilikai kiek krikdėmų aukštieji vadai Lietuvoje laukė Sovietų raudonosios armijos į Lietuvą ateinant — vildamiesi bolševikų pagalba prašalinti tautininkus nuo Lietuvos valdymo, o su komunistais palirtavus, gauti Lietuvos valdžią ir savo rankas!

Kada Sovietų armijos inėjo į Vilnių, Lietuvą okupuojant 1940 m. Birželio mėnesį, yra liudininkų jog Lietuvos krikdėmų vadai, Kunigas Krupavičius ir Kunigas Šmulkštys buvo matyti Vilniuje raudonais marškiniais apvilkę, rodą bolševikams savo prielankumą ir reikią jiems draugiškumą. Kada kiti Lietuviai bėgo nuo tos raudonosios plėgos į svetimas šalis, tie du kunigai delnais trinė kad taip "lengvai" atsikrato tautininkų valdžios, ir dar labiau atplėtę raudonais marškiniais aptemptus savo pilvus, džiaugsmingai šypsojosi kai Kal-mukai ir Mongolai okupavo Lietuvą Maskvos įsakymu.

Bolševikai jų neareštavo ir neistrėmė į Sibirą — matomai, jie buvo tinkamiausi pasitarnauti Maskvos šnipams išrankioti ir ištremti bei nužudyti geruosius Lietuvos žmones. Gal kada paaiškės iš kur bolševikų šnipai gavo sąrašus ištremimui ir nužudymui reikalingų žmonių.

Kitas gyvas faktas: tasai atsibastėlis, neva katalikas Gabaliauskas, kuris Amerikoje krikdėmų ir politikų kunigų finansuojamas kad daugiau ir šlykščiau niekintų Lietuvos Prezidentą A. Smetoną, taip pat buvo nubėgęs į Vilnių ir prie Sovietų komisarių sukinėdamas, įsiekiojo progą, jų globoje, užsidėti Vilniuje didelį biznį ir patapti Lietuvos kapitalistu. Tik pajutęs kad komunistų planai tokių biznių nereikalauja, įsikibęs į savo žmonos sijoną laimingai galėjo atsibaladoti čia Lietuvių vienybė griauti, gerus žmones šmeižti.

Drauga tai kas čia pasakyta, be abejonės, apšauks "šmeižimu" "garbinku žmonių". Tačiau, yra gyvų žmonių kurie tą matė savo akim. Tuli jų randasi Amerikoje, daugybė liko Lietuvoje, šimtai jų išliks gyvi, kurie laiku atėjus liudys tautai kas buvo jis išdavikai.

VIENYBĖS redaktorius Juozas Tysliava, Gegužės 30 Brooklyn tautininkų konferencijoje pasakė, vos diena prieš tai sugrįžęs iš Bostono, kad jis matėsis su p. Bagočium, kuris buvo gavęs iš Grigaičio grąšinantį laiška susilauktyti nuo agitavimo už šaukimą Amerikos Lietuvių bendro seimo Lietuvos gelbėjimo reikalais, nes, anot p. Tysliavos, Grigaitis tikrines tame laiške p. Bagočium jog "į seimą atvažiuos Karpis su Smetona ir seimą užvaldys".

Ta cecilikų baimė sulaukė nuo šaukimo visų Lietuvių seimo; tos priežasties dėlei Grigaičiui pavyko prikalbinti katalikus rengti tik savo siaurą tarybininkų konferenciją — ir keista dabar kad pats p. Tysliava bar tautininkus už nedalyvavimą toje konferencijoje, kuri, jis gerai žino, nutarta rengti grynai tarybininkų savai politikai, tautininkus aplenkiant.

Keista ir šitas faktas: Tarybininkai esą nesijuntė niekam bendro kvietimo į konferenciją vykti. Tuomi mat norima pateisinti kodėl buvo ignoruota Lietuvai Vaduoti Sąjunga. Vietoje bendro kvietimo, kiekviena tarybininkų kliša — katalikai, socialistai, ir sandariečiai, kvietimus atlikinėję kas sau, tarp savo srovės ištikimų žmonių. Taip tai nebuvo kam kvieisti tautininkų, vietoje to, Tarybos vadas Šimutis apkriktijo liaudininkus-sandariečius "tautininkais", neva įrodymui buk ir tautininkai prisidėjo, ir tą "krikštą" Sandaros redaktorius Vaidyla mielai priėmė; mat, tautininko plunksnom apšikaisius daugiau biznio (žiur. Sandara, nr. 33.)

Kadangi toks kvietimas į konferenciją yra naujoviskas, aišku tos trys klikos nori išbandyti savo įjegas, kuri daugiausia atstovų joje turės.

Keista tik kad delegatų cenzorium paskyrė Grigaitį, tą monopolijų daugyboje gadinės "naušulį".

Apie Tautininkus ir "Tautininkus"

Draugui pavadinus Sandaros redaktorių "tautininku", tas pasijuto išbudes lyg iš sapno kuriame glamonėjosi su kokia gražule, ir pacitavęs ką Dr-gas pasakė, užbaigia: "Klausimas ištikro įdomus ir vertas plačiau panagrinėti".

Na tai panagrinėkime.

Draugas pasigiria radęs sau tautininkais Sandaros vadus, ir jų tarpe pirmuoju pastoto M. Vaidylą, sandariečių "dvasios vadą" ir sako, "Musų mąnymu, jie atstovauja tikruosius Amerikos Lietuvių tautininkus. Tuos tautininkus su kuriais katalikai dirbo pirmojo pasaulio karo metu — T. Naruševičių, B. Balutį, P. Nor-kų, J. O. Širvydą ir daug kitų. Sandara ir sandariečiai — tai yra jų palikimas. Todėl, kaip anais laikais taip ir šiandien katalikai dirba Lietuvai laisvinti darbus bendrai su tautininkais".

Šis pareiškimas p. Vaidylą tikrai pastatė kaip septintame danguje. Tas žmogelis pasijuto ne tik sandariečių "dvasios vadą" bet net ir tautininkų diktatorių; Vargšas, to nežinojo iki Draugas jam akių neprakrapštė!

Buti įpėdiniu ko ko o Balu-čio tai yra didelė garbė!

Pažiūrėkime betgi faktams į akis. Tuos tautininkus kuriuos Balutis, Norkus, Širvydas ir kiti atstovavo su katalikais dirbant už Lietuvos nepriklausomybę ano karo metu, sandariečiai galutinai paneigė, kaip ir patį Balutį ir Širvydą ir kitus, porą ar trejetą savo seimų pagret priimdami savo platforma Kauno valstiečių liaudininkų programą. Su 1926 metų Lietuvoje perversmu Sandara — organas ir organizacija — nu-sviro kairėn visai, išmetant iš organizacijos J. O. Širvydą, Dr. K. Drangėlį, K. S. Karpį, ir paneigiant patį Balutį. Kiti tautininkai iš Sandaros patys išstojo. Sandara liko grynai valstiečių liaudininkų atstovė Amerikoje. Kada p. Vaidyla, socialistų šulėlis, iš Nau-

jienu perėjo redaguoti Sandara, nuo to laiko Sandara ir jo klausantieji sandariečiai visai atsitolino nuo tautininkų. Vaidyla gi visą laiką bernavo Grigaičiui patarnaudamas jam ir SLA valdyti, kad ta organizacija daugiau neatitektų į tautinės srovės žmonių rankas, ir Amerikos Lietuvių Taryboje gelbsti Grigaičiui manipuliuoti katalikus. Katalikai liko trys prieš šešis tarybos atstovybėje, nors finansiniai ir visuomenės daugumo atžvilgiu neša visą našta ant savo pečių.

Be abejo, su p. Vaidylos pagalba Grigaitis pagrasino katalikams nesidėti su tautininkais, nes cecilikai pasitraukė iš tarybos, o tada, likę vieni su tautininkais, katalikai būtų "pasmaugti".

Taigi, Draugui patartina napsigauti besidžiaugiant sandariečių Vaidyla kaip "tautininku" atstovu ir p. Balučio įpėdiniu.

Kaslink p. Vaidylos džiaugsmosi kad jis apšauktas tautininku, štai ką pasakome:

Mes žinome kad bolševikai visokiais svetimais vardais apsimetę prigaudinėja Lietuvių visuomenę. Nejaugi dabar p. Vaidyla įsilindęs į tautininko kailį pradės bolševikų amatu verstis?

Ponas Vaidyla vienas tų ką visą laiką ardė visas pastangas įvesti tautinėje srovėje susitarimą, kas buvo bandoma daryti jau nuo 1934 metų. Jis atstovauja organizacijai iš šimtelio-kito narių, todėl negali turėti jokių pretenzijų į tautinės srovės vadus, dar labiau neturi teisės atstovauti tautininkų.

Teks Pasibučiuoti!

Įdomu kaip musų katalikai susitaikys su cecilikais pradėjimui savo konferencijos Pittsburghe. Praeityje, už Lietuvių konferencijų ir seimų pradėjimą, kur dalyvaudavo maišytos grupės, kildavo net karštų ginčų ar pradėti posėdį su malda ar be maldos.

Dabar, ar katalikai nusileis cecilikams ir pamynę savo principą atmes maldos klausimą, ar jie spirsis pradėti su malda, ar papročiu, ir privers cecilikus stotis ar klauptis ir kalbėti malda, prieš cecilikų bedievišką nušistatymą?

Išeitis iš to pasiuloma štai kokia: vietoje maldos ir vietoje ne-maldos, katalikams su cecilikais pasibučiuoti.

DARIUS IR GIRĖNAS

(Iš dainų apie Dariusį ir Girėną, kaip jos buvo dainuojamos Lietuvoje, po jų žuvimo ir parvežimo į Lietuvą jų lavonų palaidoti.)

Vakar juokas mus kuteno,
Linksmo veido šypsena,
Šiandien skamba liudnas aidas,
Verkia motina sena....

Už Atlanto vandenyno,
Prie tėvynės Lietuvos,
Žuvo Darius ir Girėnas —
Liusta širdis mus tautos....

Augalotos miške pušys
Kalba-šneka paslapčia,
Klausinėja viena kita
Kas užmigo amžiams čia....

Laukė tėvas Nemunėlis,
Laukė Neris, Danguva,
Ir Šešupė, ir Dubysa —
Laukė visa Lietuva.

Ir sulaukė minių minios
Parskrendant juos lėktuvu:
Nusileido jie ties Kaunu —
Ir iškėlė du grabu....

Verkė minios tų didvyrių,
Verkė giminės, draugai,
Jūs ir amžinai leido,
Graudžiai gaudė jiems varpai.

Oi kaip skauda, gelia širdį —
Gaili kožnas Lietuvį —
Kad jau Dariaus-Girėno
Niekad daugiau nematys....

(Prisiuntė Adelė Karpa.)

Dr. Vincas Pietaris

ALGIMANTAS

(Tęsinys iš pereinio nr.)

Kada jam atvedė žirgą, Erdvilas apsiėngęs išėjo iš vidaus, metė akim į pilį, į tą apygardą ir tarė į susirinkusius vyrus:

— Aš joju ilgą. Loki! tavo ir Ake-lio valiai palieku pilį ir visa kas pilyje ir aplinkui yra gyvo ir negyvo. Jeigu negryšiū namon po dešimčiai metų ir neduosiu jokio gando tai žinokite jog manęs gyvo nėra ir darykite su pilimi ką nori, o geriausia, paveskit ją Senpilės Ruškiui. Dabar likit sveiki!

Ir pirm negu vyrai spėjo ką atsakyti pilies valdovas buvo jau už vartų.

— O Zvingilė?... — buvo beklau-sias Lokis.

— O su plėšikais? — išsitarė Elnytis. Bet jau šitie šauksmai pasklido tada kada Erdvilo žirgas lėkė per lauką, nes-damas savo valdovą į pietų šalį.

Vyrai susirinkę ties perkaso tiltu beviltingai ir lauksčiai žiūrėjo į jojantį valdovą.

Tuo tarpu jų užpakalyje pasklido rik-smas:

— Užkankino! užkankino! Uhu! hu! Tai rėkė Kūrpė, verkdamas ties atriš-ta ir apalpusia Zvingilę.

Kūrpės riksmą iš stubų išbėgo mer-gos ir moterys, nuo tilto atėjo vyrai. Pa-kilo baimė del žvingilės. Šeimyna, nete-kus valdovo, visą savo viltį dabar sudėjo į likusią kunigytę, nors tas truputį ir ne-sutiko su Erdvilo įsakymu. Bet viena: širdis ne visada klauso išminties, o antra, ir aršiausia nesantaika tarp brolių ir se-serų dažniausia su laiku išdyla. Kaip ten buvo taip, bet kana to jog visų apinama Zvingilė po valandėlei pravėrė akis ir pa-prasė gerti.

Kūrpės džiaugsmas buvo neišpasaky-tas, kada ji pamatė jog jos mylima kuni-gytė gyva.

— Kur brolis? — tarė atsipeikėjus truputį Zvingilė.

— Išjojo! — paskubino atsakyti Lo-kis. — Ilgai negryš! — pridėjo ištiko.

— Aldona! — šuktelėjo pasilsėjęs dar valandėlę kunigytė. — Vesk mane į gry-čią.

Aldona buvo dabar jau visai atsipei-kėjus ir išgirdus kunigytės žodžius, kaip kudikį ją paėmė į glėbį ir-nunešė į vidų, kur paguldė į lovą.

— Tu tiesą kalbėjai! — kuždėjo jai nusiminus kunigytė. — Negerai padariau kad neklausiau tavęs....

Aldona atsakymo vietoje nubraukė nuo kunigytės veidų ašaras ir atnešė šilto pieno ašotėlyje jai gerti.

— Gerk! — skatino ji jauną savo ku-nigytę, glostydamą jos galvą. — Apsilpai labai. Pasidrutink pirmą, o paskui pasi-snekėsim....

— Ar brolis labai supykęs ant manęs išjojo? — klausinėjo po valandėlei Zvin-gilė.

— Nemačiau aš jo išjojant. Tik tai taip manau jog ne taip piktas kaip buvo išpradžių....

Zvingilės veidas visai nušvito ir ji su paskubiu paklausė:

— Delko tu taip manai?

— Išsykio jis liepė tave priištiti ir sar-gą ties tavim pastatyti, kad niekas nedry-stų nei arti prieiti. Suvis taip kaip apsi-ėjo prieš Lauro nužudymą. O išjodamas apie tave nei žodžio neįstare.... nei pik-to žodžio....

Zvingilė dabar atsiminė jog ji nuo brolio niekad iki šiol negirdėjo jokio ne tik pikto bet ir rustaus žodžio.... Atsi-minė jog ji pati kalta visame, ir graudu jai pasidare neišpasakyti. Ašaros ėmė pačios ristis per veidus. Ilgai verkė mer-gina. Bet viskas turi galą; ir jos verks-mas pasibaigė. Beverkdama užmigo. Pa-budus jau po pietų, pasijuto daug stipres-nė esanti. Pati nuėjo į brolio gryčias, kur rado jo mylimą sakalą, nelesintą nuo va-kar dienos. Iš ten nuėjo į svirną, kur ant sienės rado kabantį motinos sidabrinį sei-tą. Tėvo kilpinis čia jau kabojo.

— Ot visi mano giminės dabar! — ta-rė mergina liudnai ir nusinešė tuos daiktus į savo kambarėlį.

Zvingilės budas nuo tos dienos stip-riai atsimainė. Išnyko giesmės, ką pirmą

skambėjo kur ji pasisukdavo, išnyko nuo jos veido linksmybė.

Erdvilas išjojo iš namų pirmiausia atlankyti savo giminietį, Senpilės Ruškį. Taip manė ir visa Norkuno pilies šeimyna, kad jis ten jos, nes senas Ruškys nei į medžioklę, nei į kovą neskubus, o mėgs-ta vaišinti, mėgsta jaunus vyrus pas save rinkti.

— Priims ir mane, — pamanė sau Erdvilas ir patraukė į Senpilę.

Krusuviškyje sėdėjo kitas nors ir to-limas Erdvilo giminė, taipogi Ruškys. Ir šitas ne ką buvo jaunesnis už Senpilės-kį, ir taipogi aptingęs, kaip anas. Pas jį ry-zosi užjoti Erdvilas, kad duoti žirgų pa-silsėti ir kad apmastyti kas toliau daryti. Nėra ko nei pasakoti jog Ruškys priėmė vyrą maloniai. Diena ir antra pralėkė kaip viena valanda, Krusuviškių gyvento-jams. Erdvilas, stiprus vyras ir prates į visokių kareiviškų žaislus, atgaivino ir sujudino visus pulko vyrus.

— Tai kad tu butum pas mus! — kal-bėjo ne vienas Ruškio vyrų.

— O ir ištikrųjį, — tramdė ir pats Ruškys, — pabuk pas mus ilgiau.

Erdvilas vienok nesiryzo Krusuvi-kiuose pasilikti. Jam taip rodėsi jog čia bus vistiek ką ir likus namie. Kest, skurst visą amžių be galo, be naudos ir sau ir ki-tiems.

— Gyventi ilgą amžių be vilties kada nors pamatyti linksmybę ir džiaugsmą ne-verta, — manė sau vaikinąs. — Kas iš to-kio gyvenimo? Ot nukeliausiu ten kur nors į pietų šalį, kur piktas Gudų kuni-gaiktis Romanas plėšia mūsų sviatą, ten arba galvą padėsiu ir umai pabaigsiu savo vargus, užstodamas savo viengencius, ar-ba atsižymėsiu, įgysiu garbės ir jausiu linksmybę, kad ir aš dar kam nors atne-šiau naudą, užstoju nekaltą, draskomą viengentį.... ne brolį, ne seserį, bet vis tik savą žmogų.... Šita mintis gal vis tiktai mane šiek-tiek suramins. O gal tarp svetimų užsitarnausiu, jog mane pri-ims už brolį, už giminę....

— Ne, neliksiu čia! — paantrino ap-mastęs viską vyras. — Čia papjaus mane laukstumas, širdgėla....

Labai ant jo užsiplūsus ir vyrams ir šeiminiukui, kad jis liktų, Erdvilas atsi-minė apie tai ką jam sakė Skučas, jog jo pilaitė ant Vygrių ežero salos. Ir delto išsitarė jog liktis čia negali, nes turi dar pabaigti su vienu plėšiku kurio gužtą su-žinojo.

— Tai ir mes su tavim! — sušuko Krusuviškių pulko vadas.

— Ir mes! — šaukė visi, o tarp jų ir Radušis ir Domeika, tie du jauni, stiprus vaikinai, apie kuriuos žinome iš anksčiau.

Tokiu budu netikėtai Erdvilas prieš-akyje pulko vyrų išjojo iš Krusuviškių pi-lies, Vygrių ežero link.

Radušis ir Domeika ištikrųjį nepri-gulėjo į Ruškio pulką. Jiedu nepersenai atkeliojo iš Alytaus, atnešdami užprašy-mą Ruškiui atlankyti Alytaus valdovą jli-jų dieną. Atlikę šitą pasiuntinystę jie, kaip Erdvilas, ryžosi įsiekoti kur jiems kaippo kareiviams būtų daugiau darbo ir pelno. Menkas, tartum, žygis Skučo pilį paimti vis jau jiems išrodė darbu, palygi-nant su bereikalingais jodinėjimais iš pi-lies į pilį pasiuntiniais. Tat jie taip no-riai ir pristėjo prie Erdvilo.

— Sunku bus tiktai surasti ant kurios salos ta pilaitė, — prakalbino Erdvilas prijojus nepertoli nuo ežero. — Ar nenu-manote kuris nors jusų ant kurios salos ji galėtų būti?

— Apie tai nėra ko nei rupintis, — at-siliepė vienas iš vyrų. — Ties ežeru yra kaimelis. Tai to kaimelio gyventojai ne-gali nežinoti.

Sekdamas šituos žodžius, Erdvilas, apsukęs didelį gana ežero galą, įjojo į kai-mą.

Kaimo gyventojai, pamatę ginkluotų vyrų pulkeli, išsyk dikčiai nusigando ir griebėsi patys už ginklų, bet kada patėmi-jo jog svečiai nieko pikto neima daryti, padrasėję pradėjo klausinėti ko jiems rei-kėtų.

(Bus daugiau)

KIBIRKŠTYS

Rašo Titnagas.

KAIP ir buvo galima tikėtis kad Detroito rasinių riaušių šaknys veda į kokią nors komunistinę organizaciją, taip ir buvo.

Laikraščiai pranešė apie tyrinėjimus, kurie parodė kad tas riaušies pradėjo negrai, ir gerai organizuoti, nustatytą laiką ir vietoje kuri buvo išanksto parinkta.

Tų riaušių šaknys sėkė į tuą organizaciją "National Association for the Advancement of Colored People". O į tą organizaciją priklauso balti ir juodi tavorščiai, reiskia komunistai, nes balti žmonės kurie nėra užsikrėtę komunistiniais perais tokioj organizacijoj nepriguli.

NEŽIURINT kad tyrinėtojų raportuose sužestu skaitlinėse yra 222 balti, o tik 110 negrų, mūsų Bimbiniai komunistai kaltina baltuosius ir juos govedom vadina, o negrai jų akys yra nekalti angelukai.

Negalima kaltinti nei visų negrų, jų irgi yra gerų žmonių, tačiau netruksta nei huli-ganų, į kuriuos komunistai savo agitaciją ir taiko, nes tokius yra lengva sugundint.

NEW YORKO priemiesčio Harlem rasines riaušes irgi sukėlė negrai hulikanai, jie pirmutiniai pradėjo mušti baltą policininką kam tas dryso areštuoti nusikaltusią negrę moterį.

KADA naziai, fašistai ir komunistai be jokio pasigailėjimo žudo visus savo oponentus nekrepdami domės į tai kokios pakraipos ar partijos jie bebūtų, tai socialistiškos Naujienos tik taip sau lengvu pasipiktinimu aprašo tas žudynes.

Tačiau kai krinta tų tirny auka kokis įžmesnis socialistas, Naujienos tuoj sušunka: "vienas ir baisiausių fašistų piktadarybių buvo nužudymas socialistų vado".

Reiskia, Naujienoms yra dvi piktadarybės: viena baisiausia piktadarybė, o kita tik taip sau piktadarybė.

KAZ. RIMVYDZIUI susiginėjus spaudoje su Adv. K. Jurgėla apie bendradarbiavimą su Lenkais, Jurgėlai į talką pribuvo Laučka ir Tysliava.

Laučka gindamas savo kolegą Jurgėlą Lietuvai žalingas mintis, per Ameriką išdavė visuomenei Rimvydžio tikrą pavardę, manydamas kad jam su Jurgėla bus lengviau sumušti Rimvydžio teisingus faktus.

O Tysliava viename susirinkime visai niekeno neprašomas pasakojus kas yra tas Rimvydis kuris dryso spaudoje aginti Lietuvą nuo pro-Lenkishos propagandos.

Laučkai išdavus Rimvydžio vardą per spaudą, dabar nereikės nei senukui Grigaičiui sukti savo seną galvą kas yra tas jo taip labai neapkenčiamas Rimvydis, kuriam Grigaitis iki šiolie niekaip negalėjo pritaikinti tikrąjį vardą.

Kas platina Dirvą — tas platina apšvietą.

Kas šaukia tą Konferenciją ir Kokiam Tikslui?

Lietuvių konferencija Pittsburghe šaukiama politinių katalikų, socialistų, ir liaudininkų-sandariečių grupių vadina-mos tarybos. Tačiau susidarę aplinkybės rodo kad mintis tokia konferencija tik tų trijų internacionalistinių grupių šiuo momentu šaukti yra kilus ne iš Lietuvos galvų ir šal-tinių. Paanalizavus keletą su tuo surištų reikšmingų faktų kiekvienam bus tas aišku.

Pirmiausia, tai laiko klausimas. Šiuo momentu nei viena iš virš tuzino okupuotų tautų jokių panašių žygių nedaro, delto kad tam laikas dar nepribrėžęs. Toliau, pats tikslas labai miglotas. Šaukėjai sako kad jų tikslas yra padidinti Lietuviuose pastangas Amerikai karą laimėti. Ar tam reikalinga konferencijos?

Argi tam galiaus reikalingas kokios nors politikierių grupės paraginimas? 90 nuomonių Amerikos Lietuvių nieko bendro neturi su tais politikieriais ir jų mierių nepažysta, bet karo pastangose Amerikos Lietuviai yra pirmoje vietoje. Jokio slekerio nei su žiburiu nesuras. Visos Lietuvos metinės išleido ir priaugančius sunus (net po kelis) į jvairias karo organizacijas ginklu kovoti. Tai darė tinkamiausiu nusitelkimu ir dvasia kokio galima tikėti iš pavyzdžio Amerikos patrioto.

Lietuviai kai kurie baigia ir kai kurie jau pabaigė visas savo sutaupas sudėti į karo bonus. Lietuvaitės palikę gerus darbus stoja į WACS ir WAVES. Biznieriai palikę biiznius stoja į karo darbus. Seimininkės moterys taip pat neatsilieka. Žodžiu, kam ne kam bet Lietuviams paraginimas dėti daugiau pastangų karui laimėti tikrai nereikalingas.

Ir Pittsburgho konferencija Lietuvių karo pastangų tikrai nepadidins nei vienu svaru, bet suakvos daug laiko ir dešimtis tūkstančių dolarių, taigi vietoje padidinti, pastangas sumažins. Tą žino Amerikos vyriausybė, tą žino ir patys konferencijos šaukėjai.

Antras tikslo punktas tai neva pastanga pagelbėti Lietuvai nepfiklausomybę po žio karo atsteigtį. Reiskia, jie mano savo rezoliucijomis erzinti Washingtoną ir prirodiuoti kad Lietuva nori buti laisva.

Bet ir tas jų numatomas savo rusies diplomatinis spaudimas yra labai netikslus. Amerikos vyriausybė paties Prezidento Rooseveltto lupom atkartotina yra pabrėžus kad Amerika kraują lieja VISŲ pavergtų tautų išlaisvinimui, nežiurint kuriame pasaulio krašte jos randasi. Akivaizdoje tokio pareiškimo dar lysti Washingtono vyriausybei į akis ir valdžios laiką gaisinti kartojant reikalavimą, ar ir dėkojimą tai diplomatinis afrontas, arba valdžios žodžiui nepasitikėjimo reiškinys.

Šiuo klausimu Amerikos Lietuviai pareiškė pilniausią pasitikėjimą Amerikos prezidento pažadams iš peties prisidėdami prie karo pastangų. Bet mūsų politikieriai visų Lietuvių vardu drysta bludyti, Lietuvių vardą gadina ir tuomi Lietuvos išlaisvinimui teikia meškos patarnavimą.

NE VISŲ KVETIMAS. — RYSIAI SU LENKAIŠ

Bet tas dar galėtų buti jų politinio nesubrendimo išdava, klaida, jei kiti reiškiniai nemestų daug blogesnę ant jų šviesą. Pavyzdin, savo propagandoje spaudoje ir laiškuose jie kalba apie Lietuvį "į vieningumą traukimą". Tačiau tautininkų grupės, nei jų veikėjų, nei vadų neatsiklausė

apie tokios konferencijos reikala ir jų visai nekvieta, ignoravo. Patį Lietuvos Prezidentą A. Smetoną, kurį Prezidentas Roosevelt laikė Lietuvos tebebuvimo simboliu jie ne tik ignoruoja bet nei prezidentu nepripažysta! Tuomi jie Lietuvių vardu Prez. Rooseveltui trenkia per veidą ir kartu dik-tičiai pasidarbuoja suardyti Lietuvių vieningumą, delto kad didelė dauguma Amerikos Lietuvių yra tautininkai. Jie pasitiki Prezidentu Rooseveltu ir pripažysta p. Smetoną Lietuvos Prezidentu.

Bet vienas labai reikšmingas dalykas tai tas kad sum-nėtų internacionalistų srovių vadai siuntinėja slaplus laiškus savo patikimiems žmonėms į kolonijas, kuriuose įsako pram-vesti organizacijose nutarimus siųsti ko daugiausia delegatų į tą konferenciją ir pasistengti kad delegatais būtų išrinkti konservatyviai žmonės, taigi ne kokie revoliucionieriai.

Kokių "revoliucionierių" bi-bio kitados save "revoliucionieriais" titulavę socialistai ir liaudininkai? Ir kokius "revoliucionierius" tikisi rasti katalikai gyvojo rožančiaus sosaidsė?

Paskaičius tuos slaplus laiškus atrodo keista ir juokinga. Bet tie "revoliucionieriai" paaiškėjo New Yorko Lietuvių tarybos posėdyje, sušauktame išrinkti delegatus į konferenciją, kada išrinkta trys katalikų srovės delegatai. Išrinkus delegatus, socialistas keikunas Janušis kaip yla iš maišo išlindo su pasiulymu kad išrinkti delegatai būtų instruktuoti konferencijoje praveisti rezoliuciją bendradarbiauti su Lenkais. Tas incidentas atidengia visą slaptbę, parodo kas ir kokiam tikslui konferenciją šaukia.

Konferencijos šaukėjai ma-

tomai žino kad su Lenkais bendradarbiavimas pas Lietuvius labai nepopuliarus. Kadangi tos konferencijos tikslas tikslas matomai yra Lietuvos padarimas Lenkams, Lietuvius įtraukiant į pavojingą avanturą, tai rengėjai išanksto pasirupino kad suvažiuotų jų partijų ištikimi pakalikai, kurie visus Grigaičius, šimučius, Viničios Grigaičius, kurie pasiulymus akiai remtų.

Kad užtikrinti savo skymo pasisekimą, jie įsako kad išrinkti iš organizacijų delegatų mandatai būtų skubiai siunčiami Grigaičiui. Reiskia, jie nori išanksto žinoti koki žmonės atvyksta. Vadinasi, jie yra "demokratiškai" pasiruošę žmonių valią kontroliuoti po-žeminiais būdais, slaptomis savo agentų priemonėmis.

Lenkijos klausimu jie "revoliucionierių" tikisi net ir savo srovių žmonėse. Tiesa, labai daug katalikų visuomenės veikėjų Lenkijos klausimu tikrai keltų revoliuciją jei jie toje konferencijoje patektų, kuomet tas klausimas bus bandoma praveisti.

Socialistams šiuo klausimu saviškių bijoti nereikia. Mark-sistai visada stovi už savo tautos pardavimą, o kadangi musiškiams šiuo momentu kito kupčiaus kaip Lenkija sąlygos neleidžia gauti, tai Lenkija yra vienatinis kupčius.

Iš to tenka padaryti išvadą kad ta konferencija yra sugalvota ne Lietuvų bet Lenkų.

Tikri Lietuvos draugai Lietuviai turėtų nuo tos konferencijos laikytis nuosaliai. O kurie jau liko suvedžioti ir tapo delegatais, tie turėtų sulosti tų revoliucionierių roles, kurių tie Lenkų tarnai bijo — nepraleisti Liublino unijos rezoliucijos. Turėtų neklausyti Lenkų tarnų agitacijos ir nesiduoti jiems suviloti humbugu kad Lietuvą nuo kokių nors priešų Lenkai gali apginti. Jie tiek Lietuvą "apgins" kiek save apsigynė. Po šio karo tikrenybėje Lenkijos likimas priklausys daugiau nuo Lietuvos negu Lietuvos nuo Lenkijos. Lenkai tą žino.

Amerikos Uniformuotos Moterys Afrikoje

Motery Armijos buris Afrikoje, kuris virš pusę metų jau atlika nekariaujančias kareivijų pareigas. Generolas Eisenhower, vyriausias alijantų vadas, atlieka inspekciją.

Amerikiečiai Purvyne Netoli Munda

Amerikiečiai užėmė Rendova salą, netoli Japonų oro bazės Munda, Pacifiko salose. Viršuje, Amerikos kareiviai neša savo patulką per dumblą apsaudumui Munda. Apačioje, du marinai apsidengę savo slėpnyje laukia priešų.

JAUTI BLOGAI?

VISIŠKAI PALENGVINSITE SAU —ŠIUO MODERNISKU ŠVELNIU BUDU

Kuomet žankinatės vidurių užkietėjimu — žarnos neveikios, skauda galva, nėra energijos — palengvinsite sau šiuo modernišku būdu — kramtykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga kramtoma guma vidurius išvalo ir švelniai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-AMINT. Tik kramtykite FEEN-A-MINT einant gult, naudokite tiksliai pagal nurodymus ant pakelio. Sekanti rytą malonus palengvinimas jums pagelbės vėl jautis puikiai.

10c

DYKAI PAGALBA NUO REUMATIZMO

Jei kenčiate kuo skausmus; jei sąnariai jauslus; jei užima skausmai oro permone, atariam jums bandyti ROSSE Tabs be roketės ir obligacijos. Naudojamos tuksantų per virš dvidešimties metų, savimui greitai palengvinti skausmų Reumatizmo, Artrito, ir Neuritų.

DYKAI šio Laikraščio Skaitytojams. Jeigu niekad nenaudojote ROSSE Tabs, prašom jus BANDYT juos — išbandyti mūsų kaštais. Pasiųsime jums pilno dydžio pakelį — suinaudokit 24 tabletes DYKAI. Jei neduos greito palengvimo nuo skausmo ir jūs buisit nepatenkinti pasekmėmis ir to pakelio žema kaina, grąžinkite nesunaudotą daly, ir jums nieko nekautus. Nesųskit pinigų, tik savo vardą ir adresą!

ROSSE Products Co., Dept. X-3 2707 W. Farwell Ave. Chicago 45, Ill.

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas,
Popieriuotojas
Dekoratorius

Turiu pilną apraūdą tos rūšies
darbų kontraktoriaus.

495 East 123rd St.
Telefonas POTomac 6899

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir pralitikus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirma šaukite mus negu ugniagesius (fire-monius).

ir Apdraudos Agentura.

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6729

Nedrebtelk Proso!

Suprantama, niekas tyčiomis nenumeta Elektrisko Proso, bet nelaimės pasitaiko ir toks sukrėtimas tikriausia sugadina jo thermostatą ir šildymo elementus.

Šiomis dienomis, turėdamos tiek daug prosymo atlikti namie, jūs tikrai negalėtumet apsieiti be savo Elektrisko Proso — ir jeigu kas su juo atsitiktų, jūs turėtumet labai daug bėdos gauti naujas dalis. Taigi, ypatingai prižiūrėkit šį savo nepavarduojamą pagelbininką.

Kaip Prižiūrėti Savo Prosa

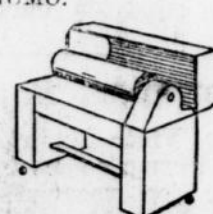

Prijangt prosą: viela prie elektros angties, NE prie lempos, šviesos prietaiso ar prie pratesiamos vielos. Neperkaitink prosą; nepalik jį prijungtą jeigu pasitaiko buti pašauktai šalin nuo prosjamos lentos.

Užlaikyk prosą apdėta švariai ir iluoa nuo plėtmų. Trink apdėta druska paberta ant popierio, arba parink su švelniu šveistuvu, paskui išvalykite.

Sujungt arba išjunkt viela, palik už plug. Gerai prižiūrėk prosą viela (cord) — ji juk didumoje iš GUMO.

Kaslink jūsų prosytojo

Prosyk baltinius turėdus guzikus, užsagas, kabes ir kitus kietus dalykus nuverčiant juos į apdėta, kad nesurauzias viršutinio gaubtuvo.

Užlaikyk viršutinį gaubtuvą švariai. Ištrink drėgnu skurliu kai atvėsta. Palengvok nuo volo kada nenaudojamas.

THE ELECTRICAL LEAGUE OF CLEVELAND

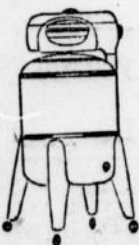
Ar Jums vel Prisireiks RANKOMIS TRINTI?

Jums nereikia rupintis apie gryžimą prie senoviško skalbimo budo — visai ne — jūsų Elektriskasis Skalbtuvas ir toliau jums ta darba atliks, jeigu jūs tinkamai ir rimtai jį prižiūrėsit.

Jūs negalėtumet apsieiti be savo skalbtuvo — ne šiomis dienomis — kuomet tiek daug skalbimo namuose reikia atlikti. Taigi neduokit jam nukentėti nuo apleidimo ir netinkamos priežiūros, nes kito negalėsit į jo vietą gauti iki po Pergalės.

PSISILAIKYKIT ŠIŲ PATARIMŲ—

1. Vengk perpildymo. Kada skalbtuvą prileistas iki vandens linijos, dėk vandens minkštytoją ir muila. Paleisk maišytąją, ir kada putos sutirštės, sudėk skalbinius, po šmėtą paskirai. Iki skalbinių gali reguliariai viduje vartytis.
2. Per gręžtuvą leisk skalbinius po vieną šmėta antsyk, ir vengk stumimą viska ties viduri volu. Sumažink volukų spaudimą kuomet gręži storesnius skalbinius. Žiūrėk kad guzikai ir kabės nesugadintų guminių volukų.
3. Baigus naudoti skalbtuvą, palengvok gręžtuvo spaudimą, išvalyk skalbtuvą viduje, ir uždengk gręžtuvą ir skalbtuvą kada jie bna sausai nušluostyti.
4. Gerai prižiūrėk skalbtuvo elektros viela, ir tuoj gauk kitą jeigu ji kur nors pasirodytų pertrukus.

THE ELECTRICAL LEAGUE OF CLEVELAND

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

Lietuviškas Raketieriškų Darbelis

Dirvos redakcijai teko patirti iš patikimų šaltinių kad visas tas melagystės ir nesamones, kas Gabaliauskas savo laikraštėlyje rašo prieš Lietuvos Prezidentą A. Smetoną ir tautininkus, Gabaliauskienė išvercia į Anglišką kalbą ir siunčia į Washingtoną Amerikos valdžiai. Gabaliauskų ir kitų iš Lietuvos atvykusių tokių raketieriškų tikslas yra "parodyti" Amerikos valdžiai, kad Amerikos Lietuviai "mano" ir rašo apie p. Prezidentą — tai pastangos nustatyti Amerikos valdžioje nuomonę, kad Amerikos Lietuviai eina prieš p. A. Smetoną.

Žinoma, tos jo pastangos eina niekais, nes iki šiolie niekas Washingtone ir tai dės nekreipė, tačiau tas tik parodo kokių raketieriškų priemonių nekuri imasi savo pikty tikslų siekimui.

Tą patį Gabaliauskas daro ir su Lenkais, prirodinamas jiems buvę visi Amerikos Lietuviai jau palinkę į bendradarbiavimą su Lenkais.

Tai gi tas "demokratiškai nusistatęs" fašistas, komunistų draugas ir palaikytojas, kuris išvien su komunistais dirba siuntinėjamas skundus Amerikos valdžiai prieš p. Prezidentą, išdėstykdamas pasitarimą viskam kas tik kenktų Lietuvai atgauti laisvę, bet žiūrėk kaip jis moka "bažnytis", kad jis yra geras "katalikas", ir kad jam rūpi Lietuvos reikalai. Kaip jis bando primesti komunistus kitiems, kuomet pats su jais išvien varo savo praigaištingą darbą.

Ir komunistai ir Gabaliauskas laksto, bėgioja, reikalauja ir dirba visomis pastangomis kad tik Lietuva būtų įstumta į svertos šalies vergiją.

Karui Reikalingi Šie Dalykai

Clevelandiečiai prašomi taupti ir atiduoti karo reikalingus sekantys dalykus:

RIEBALUS, kuriuos reikia parduoti savo mėsininkui.

METALO atliekanas atiduoti surinkėjams ir perkėjams.

POPIERAS atiduokit, nedėginkit.

KOJINES moterų privalo nunešti į departament krautuves.

BLESINES išmazgoje ir suploje, laikyti sausai kad nesurudyti. Jas surenka: East Side — pirmą sekmadienį mėnesio.

West Side: Trečią sekmadienį mėnesio.

NELEIS ATĖJUNŲ

Clevelando karo darbo įeigu vadovybė rupinasi sulaukiamu susidarinimu į Clevelandą žmonių iš įvairių sričių darbamais čia. Dabartinis laikas jų pribuna tarp 4 ir 5 tuksandžių per mėnesį. Susigrūdant daugiau žmonių, miesto ribose ne užtenka gyvenamųjų namų. Tie atėjūnai nepagelbėjo išspręsti darbininkų reikalingumo klausimo, nes paprastų darbininkų vis neužtenka.

Sulaukiamas tu atėjūnų galimas išleidžiant įskaitą kitoms sritims neišduoti paliosavimų iš darbų.

•MOTERYS norinčios prisidėti prie karo pastangų ne visai rimtai ir dalykai žiūrėti. Tą parodo jų nepastovumas užimtose darbuose. Paveizdan, suvesta žinios kad vienoje karo reikmenų dirbtuvėje šymet įspasė į darbus 3,000 moterų, jos buvo priimtos, bet iš jų vos 150 pasiliko nuolatai dirbti. Išeina kad dirbtuvė turėjo pasamdyti 20 moterų kad gauti vieną pastovią darbininkę.

KUDIRKINĖS NARIAMS

Dr. Vinco Kudirkos Pašalpinės Draugijos nariams pranešame jog vasarines atostogas jau užsibaigė — susirinkimui vėl bus laikomi. Sekantis mėnesinis susirinkimas atsisbus ketvirtadienio vakarą, Rugsėjo (Sept.) 2, nuo 7:30 vakare, nariai ateidami į susirinkimą atsineškit pinigų, nes yra mirusių narių. Valdyba.

Naujos Parapijos Sode

18022 Neff Road
VASAROS DIDYSIS
FESTIVALIS

SEKM. RUGP.-AUGUST 29,
nuo 2:00 val. po pietų

Šokiai, Dovanos, Lenktynės ir kitoki įvairumai.
Prie įžangos tikieto bus dovanos, prie to bus kitokių pramogų ir dovanų.
Nuosirdžiai prašomos moterų, kas galint paaukoti, visos po biskį. Visas pelnas naujos bažnyčios statymo fondui.
(Jei lytų tą dieną, festivalis bus nukeltas į Rugsėjo 5.)
Kviešia Klebonas ir Komisija.

MIRIMAI

TUMASONIS Motiejus, 55 m.,
nuo 1887 Haldane rd., mirė
Rugpjūčio 18, palaidotas 21 d.,
Lakeview kapinėse.

Laidojime pasitarnavo laido-
tųjų direktorius N. A. Wil-
kelis.

LANKESI redakcijoje Petras
Hollish, iš Akrono. Užrašė
knygą "Timeless Lithuania".

Kovokim su "Black Market" ir Kainų Kilimu

Visi Clevelando ir apielinkės gyventojai bus prašomi įsirašyti į karą prieš juodąją rinką ir infliaciją, bėgyje sekancios savaitės, kuri paskirta Home Front Pledge Week, Rugpjūčio 30 iki Rugsėjo 4.

Sio vaizus tikslas yra suagi-
tuoti visus žmones kad nesilei-
stų į juodąją prekybą ir kovotų
su kainų kilimu, nes kitaip
šalyje užeis infliacija, kuri at-
silieps skaudžiai į visus.

Stai kokių dalykų prašoma
visų gyventojų: Nebandyti pir-
kinėti su išplėtais ration žen-
klais; nemaininti tuos žen-
klus; ir kitokius; neduoti sa-
vo ration ženklų kitiems; ne-
pirti dalykų kuriems nusikri-
ta Ration ženklai, be ženklų;
nebandyti naudoti Ration žen-
klų kada jie išsibaigė; ne-
pirkinėti nieko kitų žmonių
stampa knygelėmis, ir neati-
duoti savo atliekamų ženklų
krautuvininkui.

Seimininkams patariama žiu-
rėti kainų surašų kokių pa-
skelbia valdžia ir nemokėti už
nieką brangiau.

ATOSTOGAUJA
Adv. Antanas Olis, Chica-
gietis, su žmona išvyko į va-
karus atostogų — jiedu atsi-
radę Juoduose Kalnuose, Pie-
tinėje Dakotoje. Iš ten prisiu-
tė Dirvos redaktoriui atvirutė.

•TRAFIKO nelaimėse Cleve-
lande iki Rugpjūčio 20 šymet
užmušta 61 asmuo. Pernai per
tik pat laiką buvo užmušta 78.

ISVAŽIAVO
Della Vilčinskienė, Rugp. 19
išvažiavo į Scranton, Pa., savo
tėviškėn ir apielinkėse pasive-
čiuoti. Gryždama užsukus į
Pittsburghą, kur dalyvaus kon-
ferencijoje.

KAIMYNISKAS
"PIKNIKAS"
Kad nereiktų niekur važiuo-
ti iš miesto, betgi turėti sau
smagu laiką su savo draugais,
Lietuvai Vaduoti Sąjungos 1-
mas skyrius rengia smagu pa-
sižmonėjimo, pasikortavimo ir
vaizų vakarėlį Onos Pečkai-
tienės sode, 6028 Superior av.,
šeštadienio vakarą, Rugs. 11.
Kviečiame dalyvauti, tuomi
paresmite Lietuvos reikalus.
Skyriaus Komisija.

DINGO
Tarp kitų Clevelando kareiv-
ių žuvusių mušiuose ir dingus-
ių be žinios, šiomis dienomis
į juos dingo be žinios jurininkas
Antanas Stagniuinas, 23
m., sunus Juozo Stagniuono.

PARDAVIMUI PIGIAI
Apynaujis? šmota
DINING ROOM SETAS.
Kreiptis: 6721 Edna Ave.

Naujoje Guinejoje

Maj. Archibald Roosevelt,
buvusio Prez. Teodoro Roose-
velto sunus, ir Cpt. Carl Web-
ber laike pasivaikščiojimo N.
Guinejoje, kur kariauja su Ja-
ponais.

I KONFERENCIJĄ DELEGA-
TUS SIUNČIA IR
NABASININKAI

Kokia fašistiška šmugelystė
varoma su ta Pittsburgho kon-
ferencija parodo pavyzdys čia
pat Clevelande po mūsų akim.
Kaip žinoma, kitoms organi-
zacijoms tie fašistinės tvar-
kos vykdytojai leido rinkti tik
po vieną delegatą, didelėmis
organizacijoms kiek daugiau,
bet kiekvienai savo grupei,
esanciai ar nesanciai, nustatė
net po tris delegatus.

Pereitą Vasario 16 minėjim-
ą čia rengė keli cicilikai su
Gabaliausku išvien. Tai buvo
tik šiaip sau susimetęs kama-
rotų laikinis komitetas. Po to
parengimo jo gyvastis pasibaigė.
Bet žiūrėkit kas atsitinka:
tas nabasininkas išrinko net
tris delegatus į Pittsburghą va-
žiuoti, kad tik daugiau būtų
tokių kurie pritaria raketieriš-
kai fašistiskam darbui. Mat,
ten reikia būti atsargiems kad
nesuvažiuotų daugiau rimtų,
patriotiškų Lietuvių, kurie ga-
lėtų sumanyti ir praversti Lie-
tuvai gelbėti reikalingus su-
manymus.

Tokių tai būdu katalikai ir
cicilikai "demokratiškai" vyk-
do savo fašistišką delegatų į
konferenciją rinkimą.

Dieje jiems padėk.
Konferencijoje ne daugumas
visokiais neteisėtais būdais su-
gabavę atstovų reikią, bet
sąžiningas vadų atlikimas dar-
bo. Pasirodo, tie vadai nepa-
sitiki vieni kitiems. Ir ar gali
pasitikėti Grigaitis Gabaliaus-
ku, o Gabaliauskas Grigaičiu?

Daug tarp Lietuvių yra patar-
lių apie čigonus ir jų kupystes.
Žinant.

DUOS DEGTINĖS IR
BRANDĖS

Ohio valstijos degtinės kon-
trolės komisija praneša jog
nuo dabar galima bus gauti
pirti ne tik bonk degtinės,
bet prie degtinės kas norės ga-
lės pirti ir bonk rumo, bran-
dės arba saldžių gėrimų, bet
ta priedą reikia pirti tuo pa-
čiu sykiu su degtine.

"SKATING VANITIES OF 1944"

Daugybė Clevelandiečių kurie da-
vė savo kraujo Raudonojo Kryžiaus
Kraujo Bankui bus pagerbti Al
Suthpino užkietimui į Arena pa-
matyti paikų perstatymą, Rugsėjo
11, nuo 2:12 val. po pietų.
Harold Steinman, "SKATING
VANITIES" perstatytojas, sutiko
speciali perstatymą duoti. Jo
vaidintojų grupės 29 nariai jau yra
dave savo kraujo.
"Skatink Vanities of 1944" bus

RUSSIA AND THE
PEACE

Louis Fisher—The Nation

Beginning in 1935 and since then
in mounting crescendo the Czarist
part of Russia, which all good So-
viet citizens hated, has been resur-
rected and refurbished...

These phenomena are the source
of Russia's new-found interest in
Polish, Finnish, Baltic and Balkan
lands. What protection could Rus-
sia get in the next war from an
additional hundred miles of terri-
tory, when airplanes will be fly-
ing a hundred miles in eight min-
utes? Territorial appetites, narrow
nationalism, and power politics are
stupid in the air age. Yet they
are Stalin's policy.

This bodes ill for the post-war
settlement. A vigorous American
peace-internationalism might help
counteract the muscovite tendency.
Without such influence, the pres-
ent war may be lost in the peace.
Since this is my fear, silence would
be criminal.

We Must Face the
Facts About Russia

(Max Eastman—Reader's Digest)

The tough, brutish "realism" of
Soviet foreign policy stands out so
flagrantly that one wonders why
any diplomat should want to meet
it with mouthwash. The Kremlin
shows no regard even for its sup-
porters in foreign countries...

Under the same hard-boiled code
comes Stalin's joint invasion of
Poland with Hitler; his seizure of
Latvia, Estonia and Lithuania when
the ink was hardly dry on treaties
of non-aggression with those coun-
tries; his unprovoked invasion of
Finland; and the Kremlin's recent
announcement that it considers the
territories seized during the period
of collaboration with Nazi Germa-
ny as permanently its own.

HIPPODROME

'The Constant Nymph'

Charles Boyer ir Joan Fontaine
pirmą sykį kartu vaidina naujoje
Warner Bros. filmoje "THE CON-
STANT NYMPH", kuri pradėsima
rodyti Hippodrome Theatre savaitės
laiką, Rugp. 26. Su jais vaidina
Alexis Smith, Brenda Marshall, Pe-
ter Lorre, Charles Coburn ir Dame
May Whitty.

Charles Boyer vaidina rodė jau
nu kompozitoriaus, kuri išmylejo
Joan Fontaine, auganti mergina,
bet jis ją laiko tik kudiuku. Jis ap-
siveda su kita, bet pervelei patiria
kad jis myli pirmąją.

Tai yra viena iš gražiausių mei-
lišku filmų.

TELENEWS
THEATRE

Naujos Karo Filmos

Penktadienį nuo 12 val. dienos,
Telenews Theatre pradėsima rodyti
naujausias žanatos karo žinių fil-
mos. Viena jų gauta iš Rusijos,
atgabenta tiesiai iš karo fronto.

Parodoma mūsų Kubano srityje,
taipgi kiti vaizdai iš Rusijos, nuo
Maskvos iki Uralų.

Kitos filmos parodo Amerikos la-
kunų užpuolimą Hamburgo, atkak-
lius susikovimus ore Amerikiečių
su naziais laivais.

Parodoma vėliausias įvykis Roo-
sevelto susitikimas su Churchill, ir
Amerikiečių bendras atakas Sicili-
joje Etna kalno srityje. Parodoma
vaizdai pirtutinių Amerikos kar-
eivių pergabenamų į Australiją po
suzėdimo mušiuose su Japonais.

DR. FRANK HILL
PROFESSOR OF
PUBLIC HEALTH

(Waterbury, Conn., Republican)

Dr. Frank Joseph Hill (Aukšti-
kalnis), who practiced medicine in
Waterbury for several years, has
been appointed professor of public
health at the University of North
Dakota.

While in Waterbury, Dr. Hill
was interested in the development
of a large collection of Lithuanian
books at Bronson library.

A graduate of Pennsylvania State
College with the degree of bachelor
of sciences, he later received his
medical degree from Jefferson
Medical College and a master's in
public health from Yale University.
He has since served as director of
the division of preventable diseases
at North Dakota state department
of health.

About "Timeless
Lithuania"

Miss Frances Nasutavicius, of
Frankfort, N. Y., writes to the Lib-
eration of Lithuania as follows:

You will find enclosed five dol-
lars — my bit in helping of the
publication of Norem's book, Time-
less Lithuania.

It is my opinion that not only
should Americans of Lithuanian ex-
traction read such a book, but also
the Allied leaders before deciding
the future of our Lithuania.

PARSIDUODA NAMAS

2 seimu, dvigubi porčiai viršuje ir
apačioje; furnasai, 4 garaziai —
1377 E. 65th St. Viršuje tušcia.
Kreituks: JACOB TISOVIC
1366 Marquette Road

PARSIDUODA BIZNIS

20 metų įgyvendintas, paties
savininko, delicatus, cigaru ir mo-
kvilos reikmenų biznis, užtikrinta
\$600 savaitinių inegu, nėra kom-
peticijos per 4 miles aplink; par-
siduos pigiai. Randasi 1668 Hay-
den ave. Vaziuot karą pažymetu
Euclid Hayden.

PARSIDUODA 4 SEIMŲ NAMAS

Randasi ant E. 53 St. prie Fleet
Ave., geram stovyje. Savininko te-
lefonas Michigan 6936, arba kreip-
kitės į 2949 Woodhill Rd., siuvyk-
lon smulkesni informacijų. Gali-
ma pirti mažą imokėjimui. Kreip-
kitės 9 iki 10 rtyo.

ARENA

Rugsėjo 2 iki 12

Papiečiai Rugs. 6, 11, 12

Kainos: \$1.85, 1.65, 1.35, .85

SUPERIOR-
RUSSELL INN

6824 Superior Ave.

LIQUOR WINE BEER

Vieta kur sustoja kitų miestų
pravažiuojanti Lietuviai.

Helen Urbšaitis Helen Dunbar
Savininkės

STONIS TAVERN

LIETUVISKA UŽEIGA

"Kur alus skanesnis"
"Arielkėlė šiltesnė"

ALUS, DEGTINĖ, VYNAS,
UŽKANDŽIAI

584 Euclid Avenue

Ant U. S. Route 20

Kazys Stonis, Savininkas.

WICKLIFFE, OHIO

JACK GANSON
TAVERN

LIETUVISKA UŽEIGA

24150 Euclid Avenue

Vieta privatiškiems pokiliams,
Engagement Partėms, Vestuvėms
ir šiaip pramogoms.

Rezervacijos telefonuoti:
KE. 9782

Prie U. S. Route 20

Jack Ganson-Karabinas, Sav.

BRIDE OF A NAVY MAN

Miss Bernice Sepelis, daughter of
Mrs. Mishkinis, 6206 Superior ave.,
was married recently at St. George's
church, to Eli F. Ducic, 1/c A. O.
M. U. S. N., son of Mr. F. Ducic,
4709 Superior ave.

Mira Wilkels and Donald Miski-
nis were flower girl and ring bear-
ers respectively.
Col. Mary Sliokaitis, W.A.A.C.,
and Ray Kirchman, U. S. N. Cal-
fornia, was maid of honor and best
man. Sister of the groom, Antoi-
nette Ducic, and Eleanor Sestokas
were bridesmaids. Michael Flis,
U. S. N., and Charles J. Price, U.
S. N., were ushers.

Miss Violet Cypas sang beauti-
fully during the ceremony.
The reception was held at the
bride's home. The couple left a
few days later for New York.

Jusų MONCRIEF Furnasas

Tikromis MONCRIEF Naujomis Dalimis

Pataisomas su

Tarnaus jums vėl Laisvai per Elę Metų.

Kreipkitės į MONCRIEF Pardavėją.

The HENRY FURNACE Co. M Medina, Ohio

JAU VĖL ATIDARĖME
BOWLING ALLEYS

12— Modernišku Alleys —12

Gražiai naujai išdekoruota. Patogi Lietuviams vieta —
Lietuvių kaimynystėje. Užprašome mėgėjus.

OMARLO RECREATION

6815 Superior Avenue—Viršuje

FARMERS POULTRY MARKET

Paukštiena visokiems reikalingas:

VISTOS, ANTYS, ŽASYS, INDIKAI, ir KIAUSINIAI.

Paranki vieta Lietuviams. Užkvičiame visus.

Kampas Superior ir 43 Street ENdicott 5025

Vyrams Rudeninės
Reikmenys

VYRAMS TVIRTI

MARŠKINIAI \$1.95

Vienodų ir margų spalvų, taipgi
grynai balti. Geriausios rūšies
Broadcloth marškiniai, nešuntan-
čių spalvų.

Vyrams Kaklaraiščiai

Paskiausių gražių marginių.

65c --- 2 už \$1.25

Sport Diržai --- 79c

Vyrams geros odos diržai, spal-
vuoti ir pamargininti.

Sweteriai --- \$1.79

Užsimaunamų stilių, įvairių pa-
skirų spalvų, taipgi visų mierų.

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirkinia.

Cia galit iškeisti savo Stamp Books.

DYKAI

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave

Atdara Vakara